

خارج الفقہ

۲۷-۷-۱۴۰۴ فقہ اکبر ۳

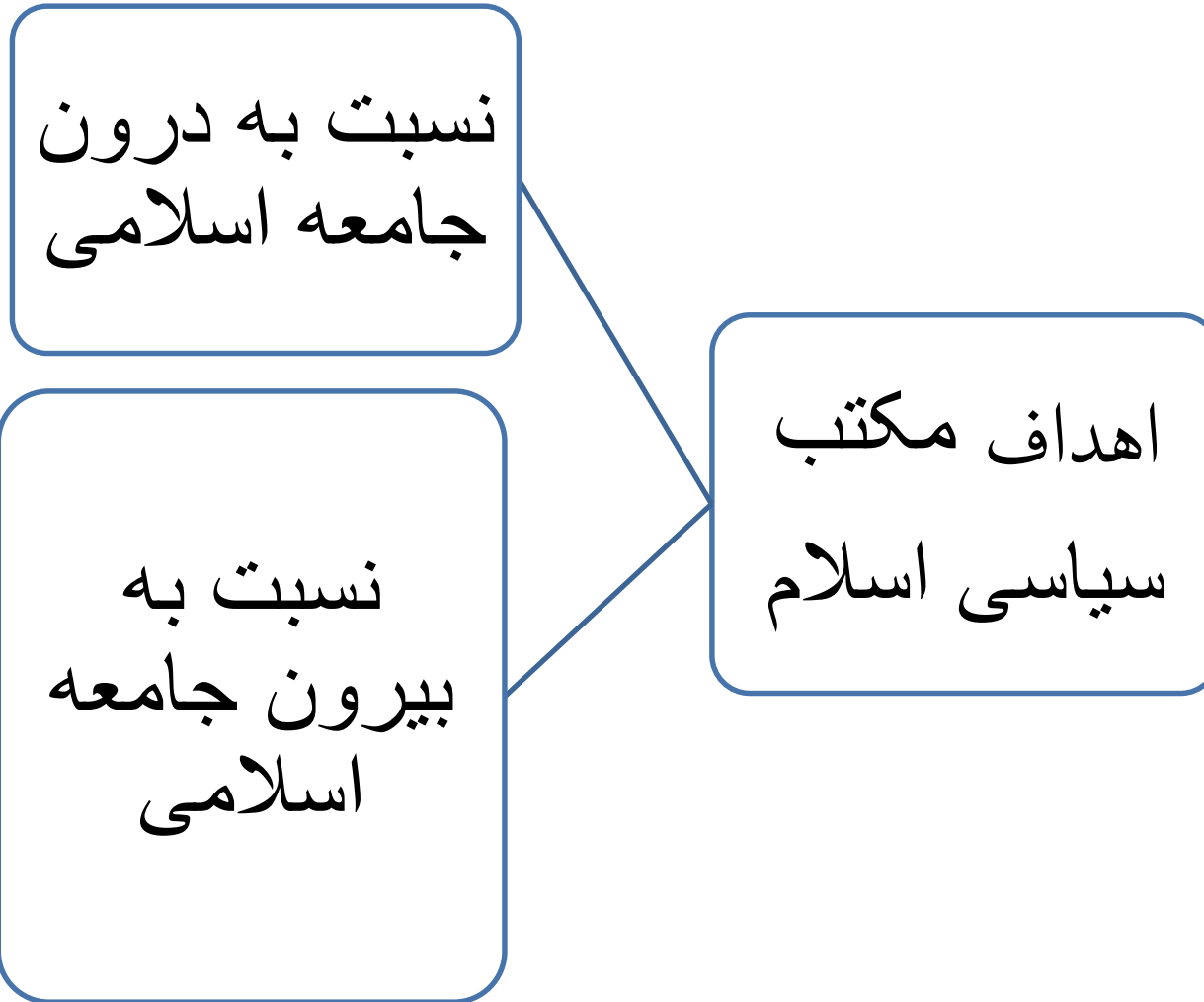
۱۵

(مکتب و نظام سیاسی اسلام)

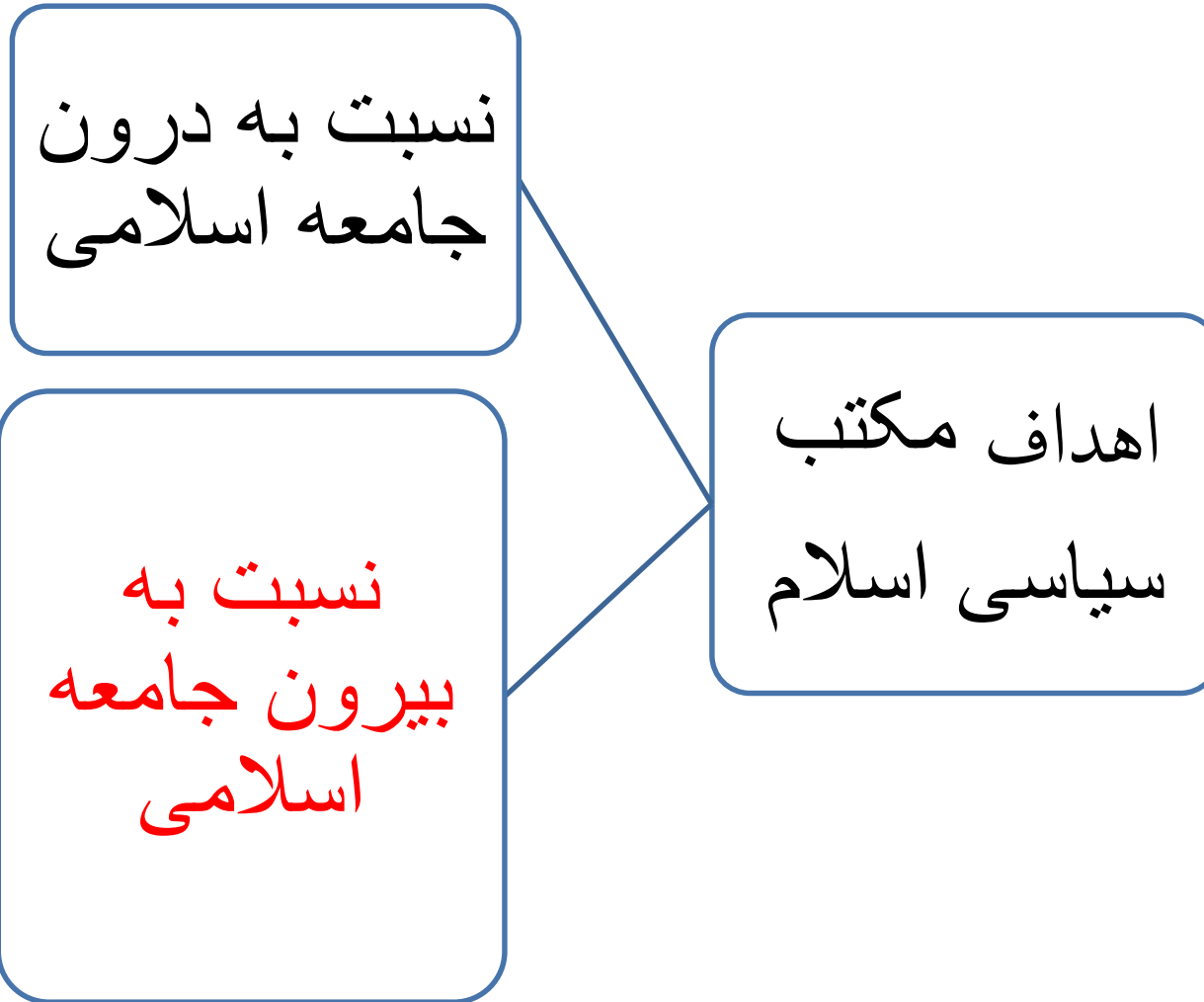
دراسات الاستاذ:

مهدي الهادي الطهراني

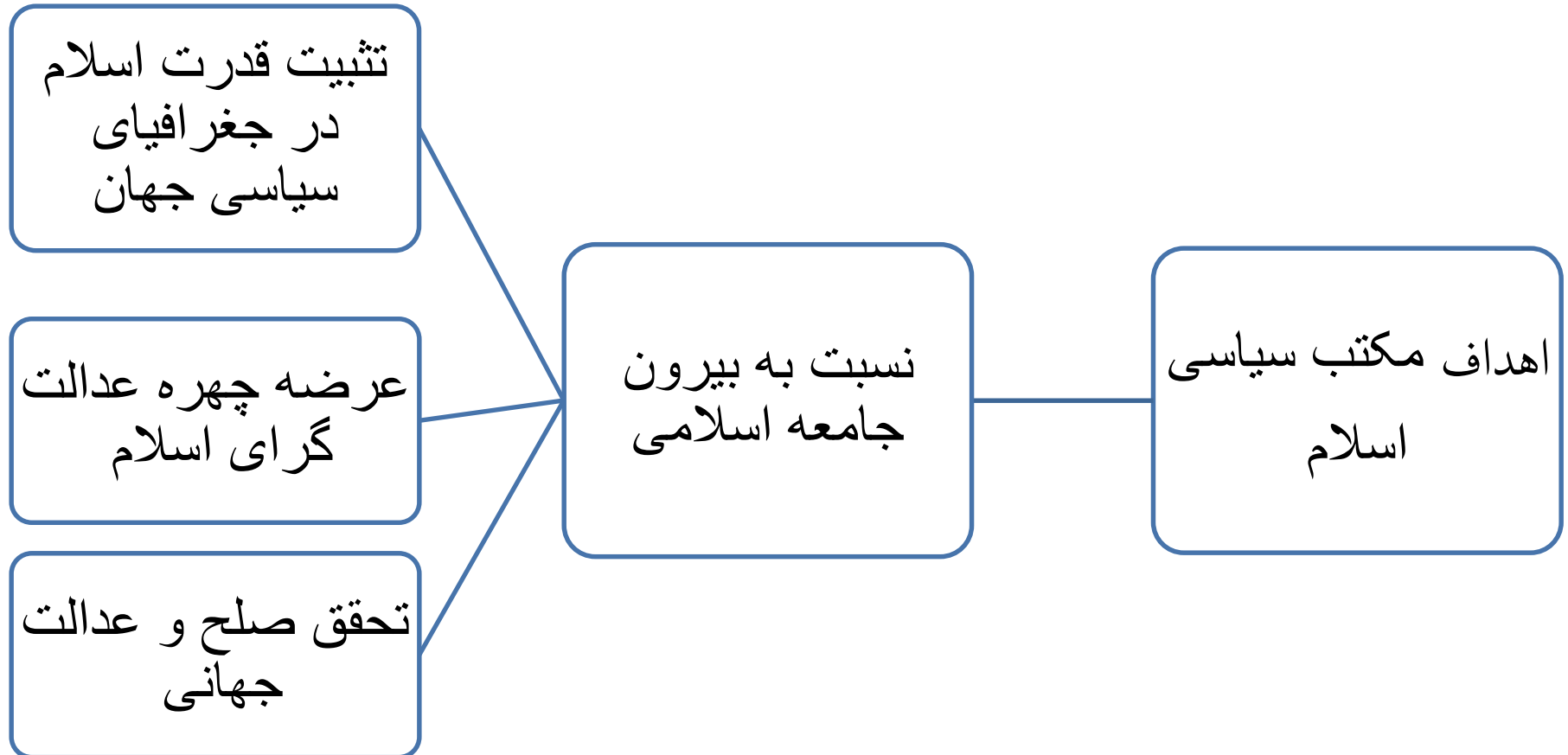
اهداف مكتب سياسى اسلام

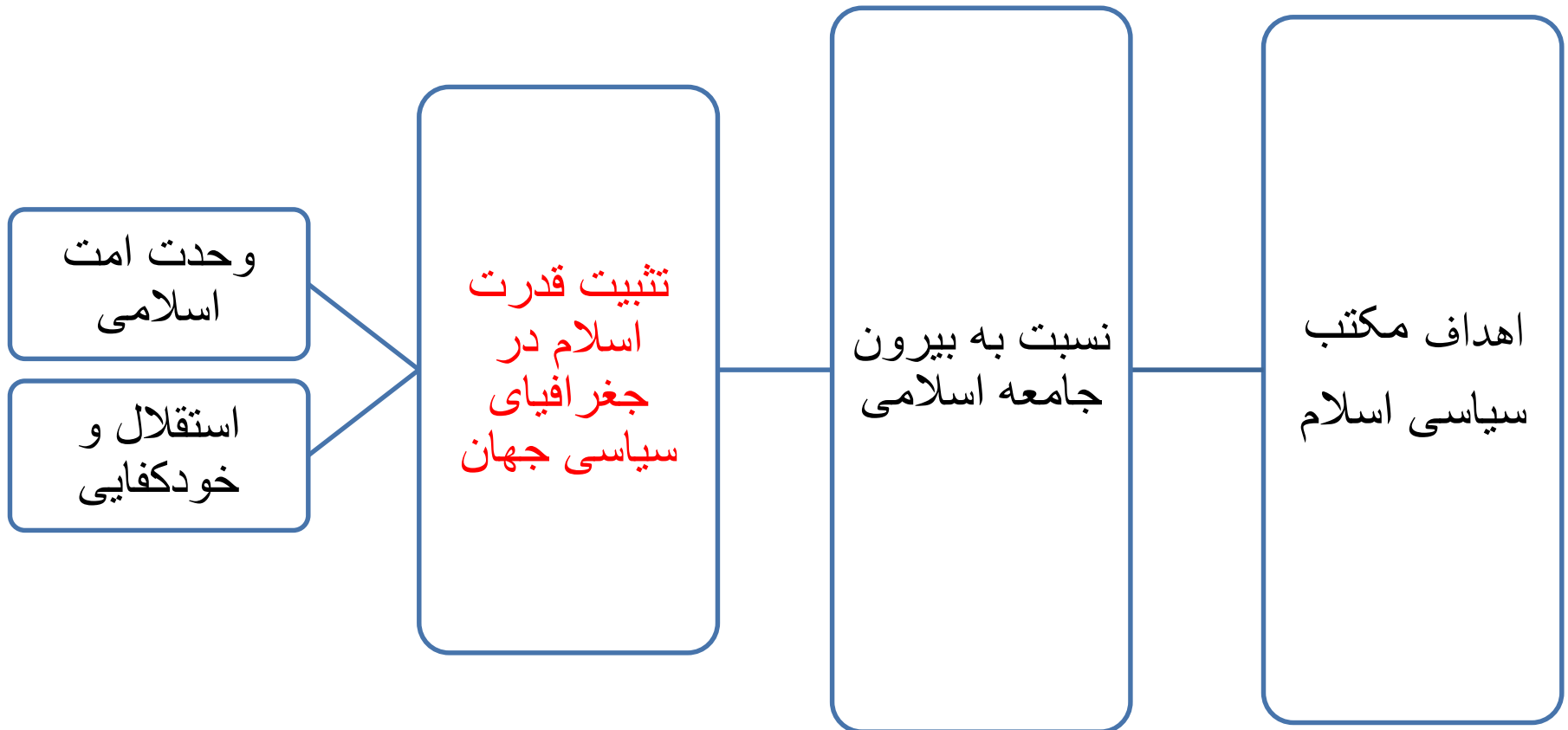
اهداف مكتب سياسى اسلام

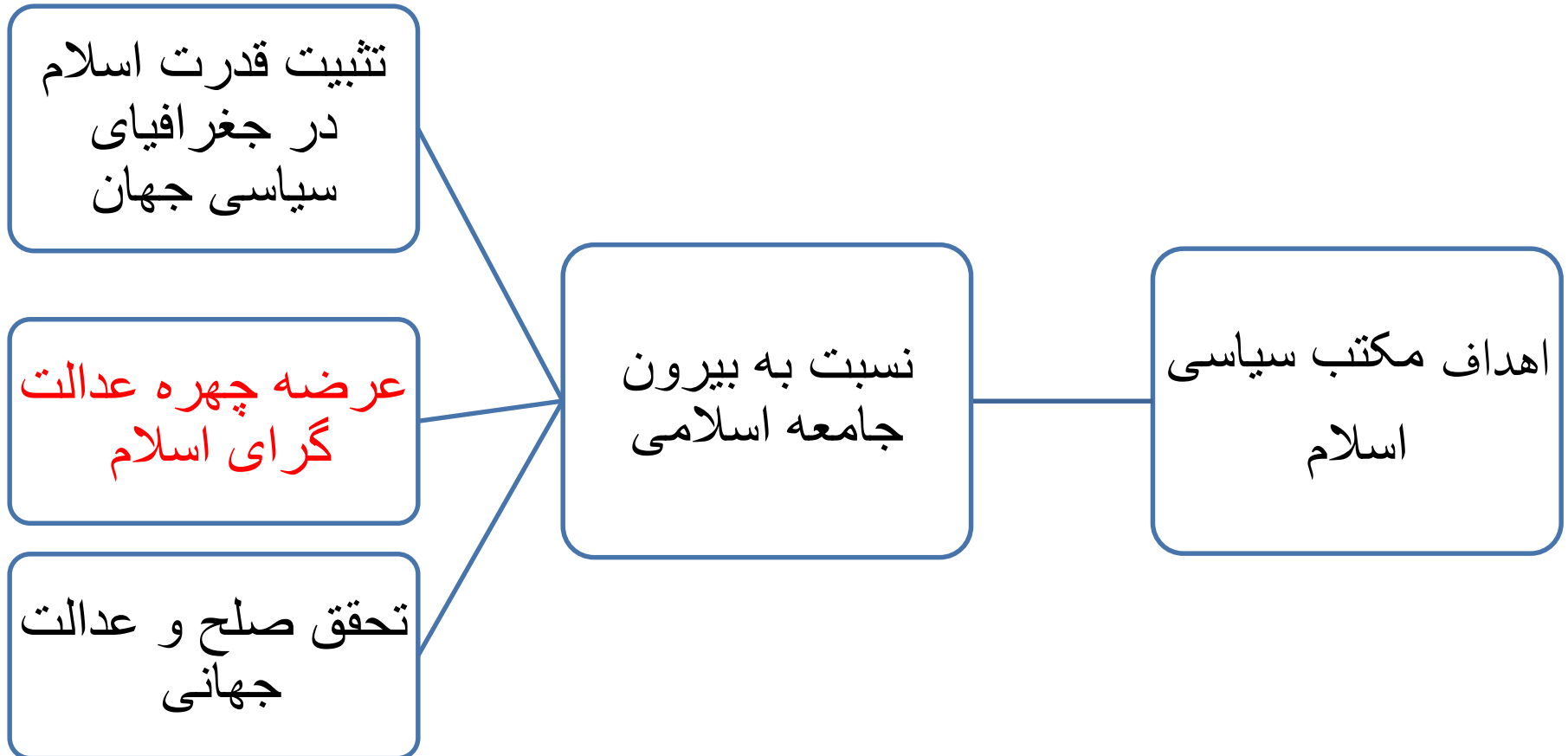
اهداف مكتب سياسى اسلام

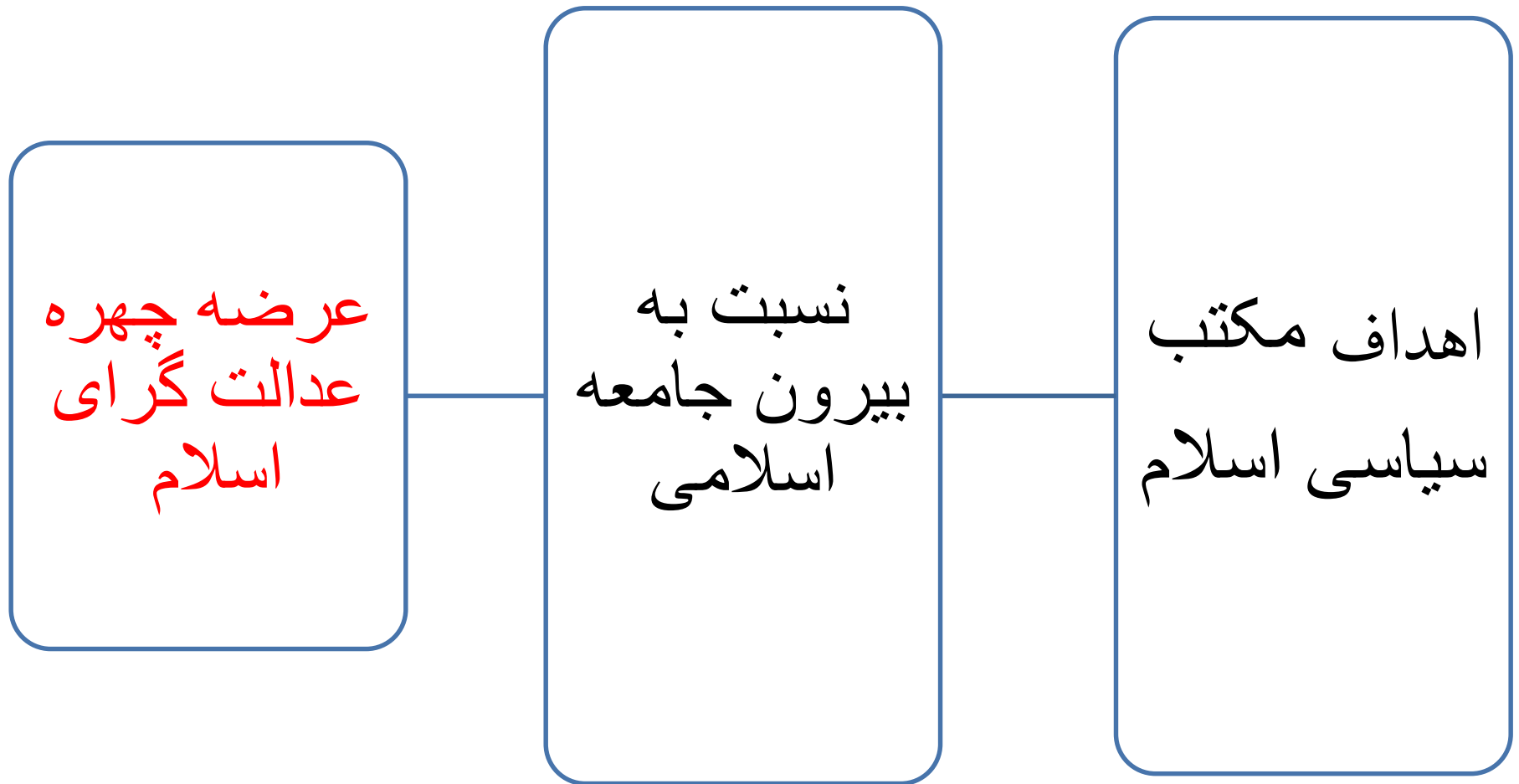
اهداف مكتب سياسى اسلام

اهداف مكتب سياسى اسلام

اهداف مكتب سياسى اسلام

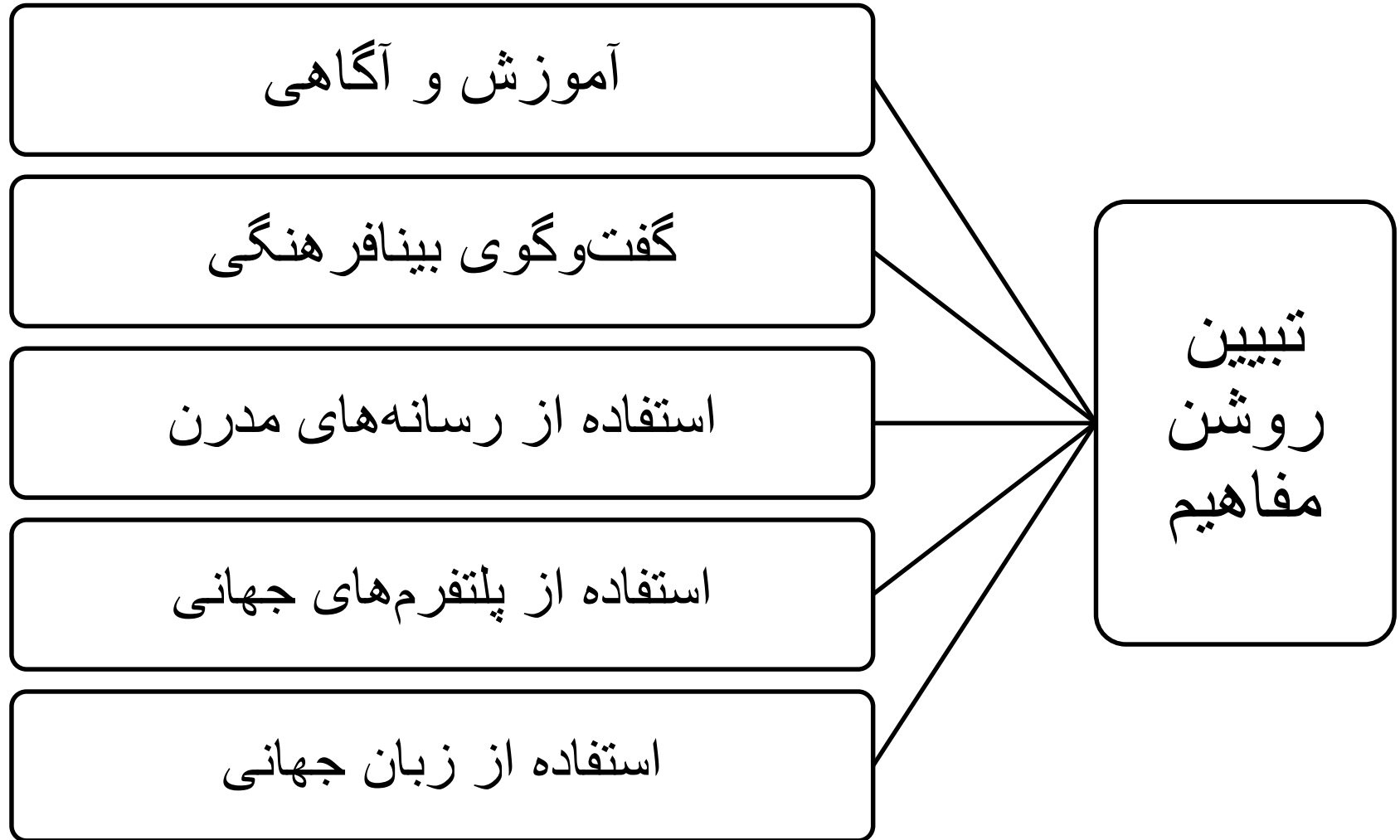
معرفی عدالت اسلامی در جهان

تبیین روشن
مفاهیم

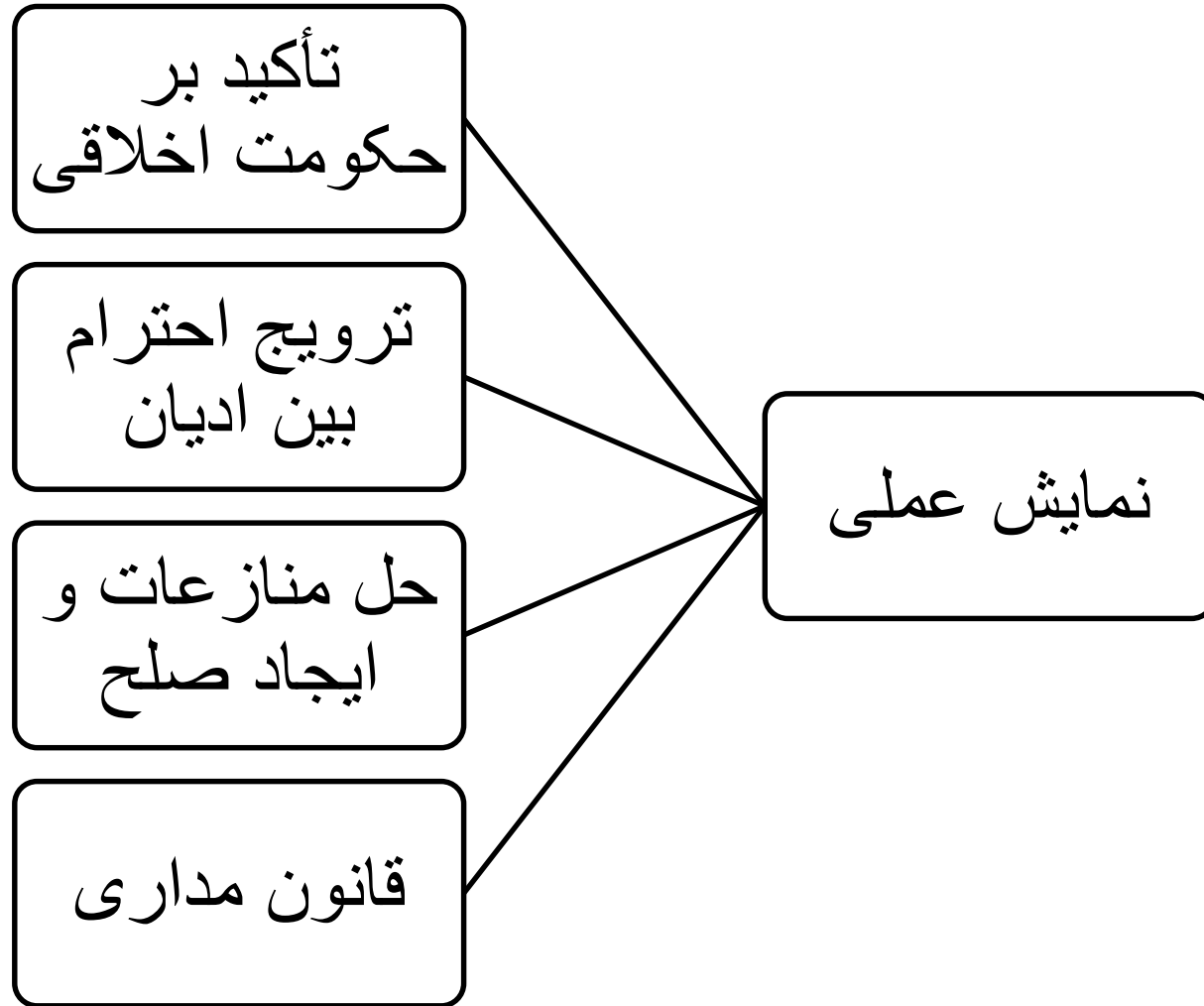
نمایش عملی

معرفی عدالت
اسلامی در جهان

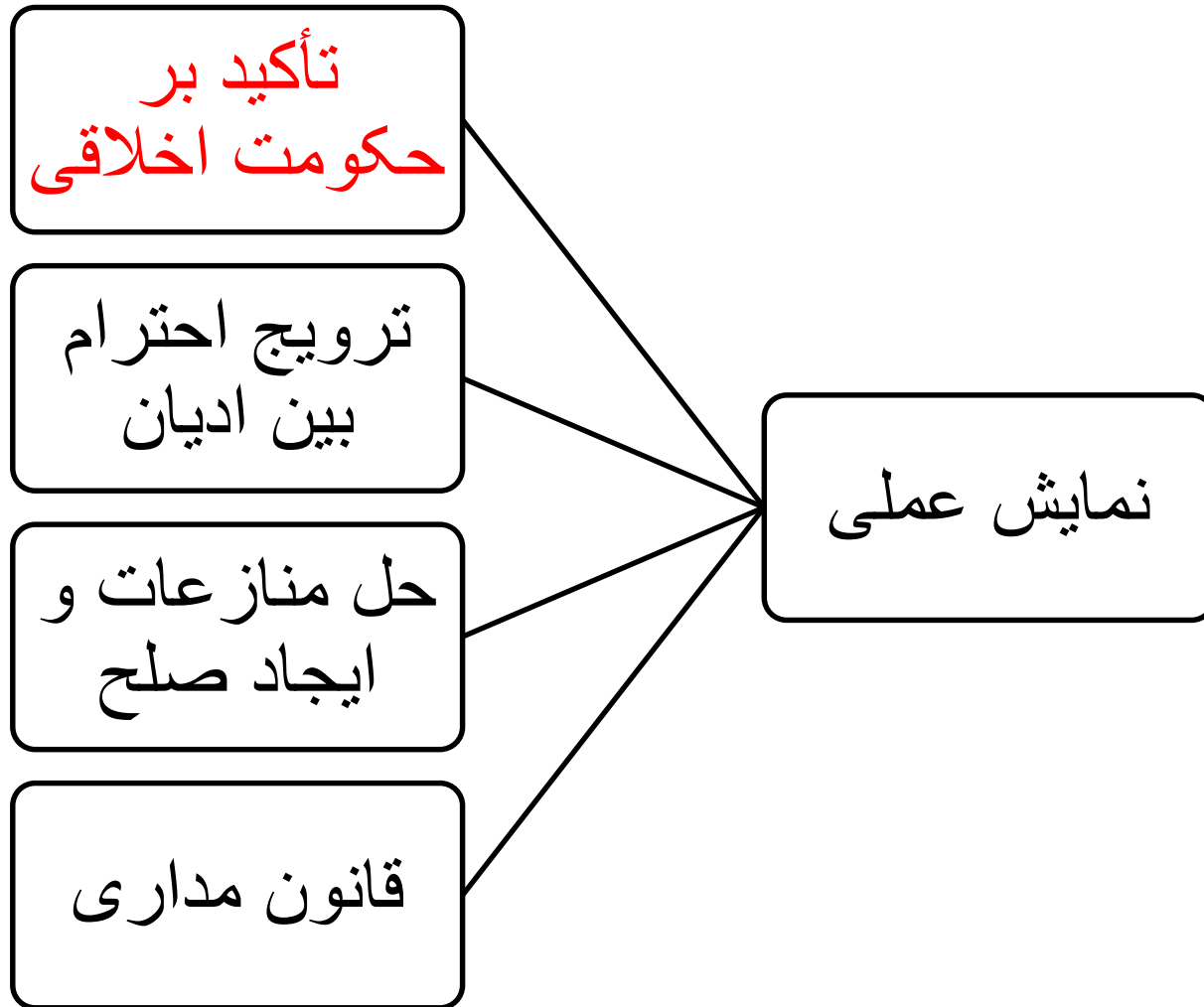
معرفی عدالت اسلامی در جهان

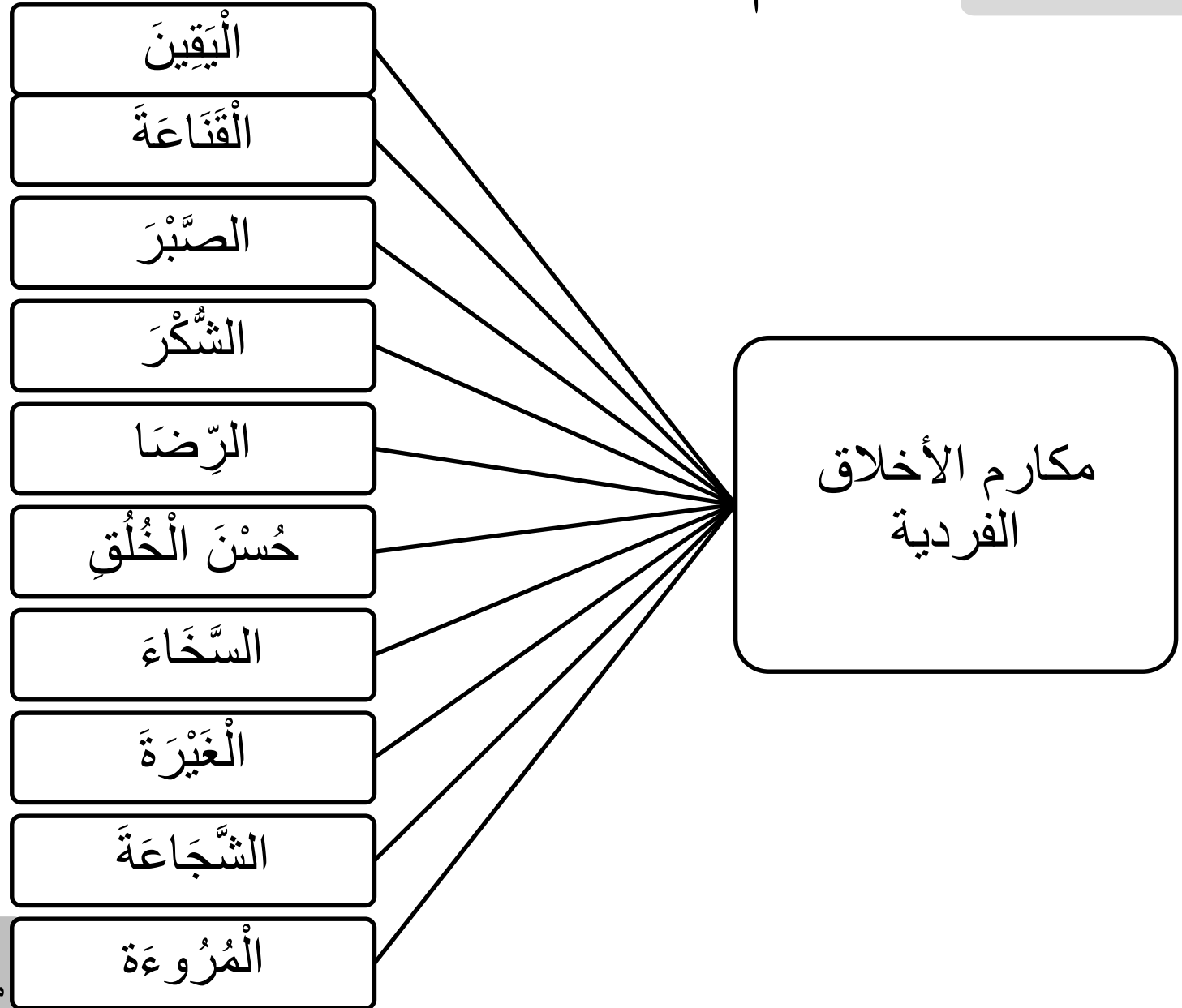
معرفی عدالت اسلامی در جهان

معرفی عدالت اسلامی در جهان

مكارم الأخلاق الفردية

مكارم الأخلاق في السياسة الإسلامية

١. العدل: أساس الحكم

٢. الشورى والتشاور مع الأمة

٣. الرحمة والرفق بالرعية

٤. الصدق والأمانة

٥. النزاهة والزهد في أموال الدولة

٦. النصيحة والإصلاح

٧. العفو عند المقدرة

٨. الرفق بالمعارضين واحترام الرأي الآخر

٩. التقوى ومراقبة الله

١٠. الشفافية والمحاسبة

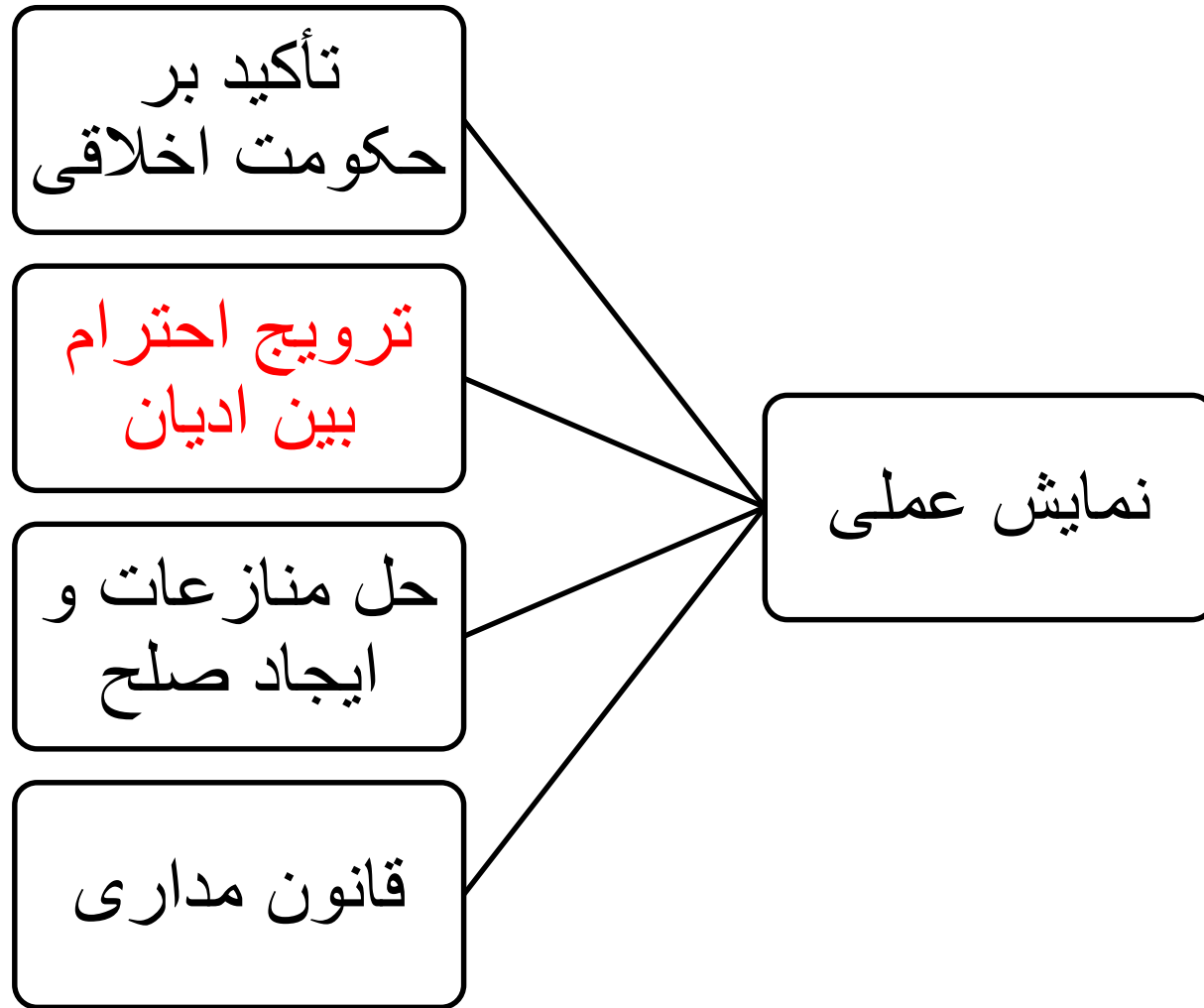
١١. المسؤولية والمساءلة

١٢. حفظ الكرامة الإنسانية

١٣. الصبر والحلم و التواضع

١٤. الوفاء بالعهود

معرفی عدالت اسلامی در جهان

ترویج احترام بین ادیان

- در همان سال اول از هجرت و شاید اوائل آن سال، برای جلوگیری از وقوع اختلاف میان انصار و مهاجران، به دستور پیغمبر (ص) مواعده و قراردادی تنظیم شده که بموجب مندرجات آن بین خود مسلمین و هم میان ایشان و یهود اطراف مدینه معاهده واقع گردیده است. این معاهده مبنی بر این است که یهود بر دین خود باقی و مالک مال خود باشند و در برابر این مساعدت شرائطی را بر عهده گیرند.

ترویج احترام بین ادیان

- - عهدنامه‌ای که پیامبر اکرم (ص) بین اهل مدینه نگاشت.
- پس از آنکه پیامبر (ص) به یثرب - مدینه - وارد شد یک عهدنامه و پیمان سیاسی در بین آنان به امضاء رساند که ضمن آن روابط انسانی و حقوق متقابل بین مردم مدینه از مسلمانان و یهود و دیگران مشخص شده است. این عهدنامه بعنوان **قانون اساسی دولت اسلامی** که آن حضرت در مدینه تأسیس فرمود بشمار می‌آید.

ترویج احترام بین ادیان

- در سیره ابن هشام آمده است: ابن اسحاق گوید: پیامبر خدا (ص) عهدنامه‌ای بین مهاجرین و انصار و یهود مدینه نوشت و یهودیان را بر دین و اموال خود باقی گذاشت و شرایطی را به نفع و شرایطی را علیه آنان در آن گنجانید که صورت کامل قرارداد بدین شرح است:

ترویج احترام بین ادیان

- صحیفۃ المدینۃ (۱ ہجریۃ)
- کتابہ (صلی اللہ علیہ وسلم) بین المهاجرین والأنصار والیہود

ترویج احترام بین ادیان

- بسم الله الرحمن الرحيم
- هذا كتاب من محمد النبي (رسول الله) بين المؤمنين والمسلمين من قريش وأهل يثرب ومن اتبعهم فلحق بهم وجاهد معهم.
- إنهم أمة واحدة من دون الناس.
- المهاجرون من قريش على ربعتهم يتعاقلون بينهم وهم يفدون عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.

ترویج احترام بین ادیان

- وبنو عوف علی ربتهم يتعاقلون معاقلهم الأولى، وكل طائفة تفدى عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.
- وبنو الحارس (من الخزرج) علی ربتهم يتعاقلون معاقلهم الأولى، وكل طائفة تفدى عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.

ترويج احترام بين اديان

- وبنو سعادة على ربعتهم يتعاقلون معاقلهم الأولى، وكل طائفة تفدى عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.
- وبنو جشم على ربعتهم يتعاقلون معاقلهم الأولى، وكل طائفة تفدى عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.
- وبنو النجار على ربعتهم يتعاقلون معاقلهم الأولى، وكل طائفة تفدى عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.

ترویج احترام بین ادیان

- وبنو عمرو بن عوف علی ربعتهم يتعاقلون معاقلهم الأولى، وكل طائفة تفدى عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.
- وبنو النبيت علی ربعتهم يتعاقلون معاقلهم الأولى، وكل طائفة تفدى عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.
- وبنی الأوس علی ربعتهم يتعاقلون معاقلهم الأولى، وكل طائفة تفدى عانيها بالمعروف والقسط بين المؤمنين.

ترویج احترام بین ادیان

- وَأَنَّ الْمُؤْمِنِينَ لَا يَتْرَكُونَ مَفْرَحًا بَيْنَهُمْ أَنْ يَعْطُوهُ بِالْمَعْرُوفِ فِي فِدَاءٍ أَوْ عَقْلٍ.
- وَأَنْ لَا يَخَالَفَ مُؤْمِنٌ مَوْلَى مُؤْمِنٍ دُونَهُ.
- وَأَنَّ الْمُؤْمِنِينَ الْمُتَّقِينَ أَيْدِيهِمْ عَلَى كُلِّ مَنْ بَغَى مِنْهُمْ أَوْ ابْتَغَى دَسِيعَةً ظَلَمَ أَوْ إِثْمًا أَوْ عَدْوَانًا أَوْ فُسَادًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ، وَأَنْ أَيْدِيهِمْ عَلَيْهِ جَمِيعًا وَلَوْ كَانَ وَلَدَ أَحَدِهِمْ.
- وَلَا يَقْتُلُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنًا فِي كَافِرٍ وَلَا يَنْصُرُ كَافِرًا عَلَى مُؤْمِنٍ.

ترويج احترام بين اديان

- وأن ذمة الله واحدة يجير عليهم أدناهم، وأن المؤمنين بعضهم موالى بعض دون الناس.
- وأنه من تبعنا من يهود فإن له النصر والأسوة غير مظلومين ولا متناصر عليهم.
- وأن سلم المؤمنين واحدة لا يسالم مؤمن دون مؤمن فى قتال فى سبيل الله إلا على سواء وعدل بينهم.
- وأن كل غازية غزت معنا يعقب بعضهم بعضاً.

ترويج احترام بين اديان

- وأن المؤمنين يبئ بعضهم عن بعض بما نال دماؤهم في سبيل الله.
- وأن المؤمنين المتقين على أحسن هدى وأقومه.
- وأنه لا يجير مشرك مالا لقريش ولا نفساً ولا يحول دونه على مؤمن.
- وأنه من اعتبط مؤمناً قتلاً عن بينة فإنه قود به إلا أن يرضى ولي المقتول (بالعقل)، وأن المؤمنين عليه كافة لا يحل لهم إلا قيام عليه.

ترويج احترام بين اديان

- وأنه لا يحل لمؤمن أقر بما في هذه الصحيفة وآمن بالله واليوم الآخر أن ينصر محدثاً أو يؤويه، وأنه من نصره أو أراه فإن عليه لعنة الله وغضبه يوم القيامة ولا يؤخذ منه صرف ولا عدل.
- وأنكم مهما اختلفتم فيه من شيء فإن مرده إلى الله وإلى محمد.
- وأن اليهود ينفقون مع المؤمنين ما داموا محاربين.

ترویج احترام بین ادیان

- وأن یهود بنی عوف أمة مع المؤمنین للیهود دینهم وللمسلمین دینهم موالیهم وأنفسهم إلا من ظلم أو أثم فإنه لا یوتغ إلا نفسه وأهل بیهته.
- وأن لیهود بنی النجار مثل ما لیهود بنی عوف.
- وأن لیهود بن الحارث مثل ما لیهود بنی عوف.
- وأن لیهود بنی ساعدة مثل ما لیهود بنی عوف.

ترويج احترام بين اديان

- وأن ليهود بنى چشم مثل ما ليهود بنى عوف.
- وأن ليهود بنى الأوس مثل ليهود بنى عوف.
- وأن ليهود بنى ثعلبة مثل ما ليهود بنى عوف إلا من ظلم وأثم فإنه لا يوتغ إلا نفسه وأهل بيته.
- وأن جفته بطن من ثعلبة كأنفسهم.

ترويج احترام بين اديان

- وأن لبني الشطبية مثل ما ليهود بنى عوف وأن البر دون الإثم.
- وأن موالى ثعلبة كأنفسهم.
- وأن بطانة يهود كأنفسهم.
- وأنه لا يخرج منهم أحد إلا بإذن محمد.

ترويج احترام بين اديان

- وأنه لا ينحجز على ثأر جرح، وأنه من فتك فبنفسه وأهل بيته إلا من ظلم وأن الله على أبر هذا.
- وأن على اليهود نفقتهم وعلى المسلمين نفقتهم، وأن بينهم النصر على من حارب أهل هذه الصحيفة، وأن بينهم النصح والنصيحة والبر دون الإثم.
- وأنه لا يأثم أمره بحليفه وأن النصر للمظلوم.
- وأن اليهود ينفقون مع المؤمنين ما داموا محاربين.

ترویج احترام بین ادیان

- وأن یثرب حرام جوفها لأهل هذه الصحيفة.
- وأن الجار كالنفس غیر مضار ولا آثم.
- وأن لا تجار حرمة إلا بإذن أهلها.
- وأنه ما كان بین أهل هذه الصحيفة من حدث أو اشتجار يخاف فساده فإن مرده إلى الله وإلى محمد رسول الله (صلی الله علیه وسلم)، وأن الله على أتقى ما فی هذه الصحيفة وأبره.

ترويج احترام بين اديان

- وأن لا تجار قريش ولا من نصرها.
- وأن بينهم النصر على من دهم يشرب.
- وإذا دعوا إلى صلح يصلحونه ويلبسونه فإنهم يصلحونه ويلبسونه، وأنهم إذا دعوا إلى مثل ذلك فإنه لهم على المؤمنين إلا من حارب في الدين.
- على كل أناس حصتهم من جانبهم الذي قبلهم.

ترویج احترام بین ادیان

- وأن يهود الأوس مواليتهم وأنفسهم لأهل هذه الصليفة مع البر المحض من أهل هذه الصليفة، وأن البر دون الإثم لا يكسب كاسب إلا على نفسه وأن الله على أصدق ما في هذه الصليفة وأبره.
- وأنه لا يحول هذا الكتاب دون ظالم أو آثم، وأنه من خرج آمن ومن قعد آمن بالمدينة إلا من ظلم أو آثم، وأن الله جار لمن بر واتقى، ومحمد رسول الله (صلی الله عليه وسلم).

ترويج احترام بين اديان

- * بسيوني، محمود شريف، الوثائق الدولية المعنية بحقوق الإنسان، المجلد الثاني، دار الشروق، القاهرة، ٢٠٠٣.

- وقد نشرت هذه الوثيقة بتصريح من المعهد الدولي لحقوق الإنسان بجامعة دي بول شيكاغو.

ترویج احترام بین ادیان

- بسم الله الرحمن الرحيم
- این نامه‌ای است از محمد پیامبر (ص) بین مؤمنان و مسلمانان از قریش و مردم یثرب و کسانی که از آنان پیرشوی نموده و ملحق به آنان شده‌اند و با آنان در جهاد شرکت نموده‌اند، اینان جدای از سایر مردم یک امت واحد می‌باشند.

ترویج احترام بین ادیان

- مهاجرین از قریش بر طبق قراردادهای و قوانین اجتماعی خود می‌باشند و دیه‌های آنها بین خود آنان است و اسیران خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنان خود آزادی می‌نمایند و «بنو عوف» بر طبق قراردادهای و قوانین اجتماعی خود می‌باشند و دیه‌های آنها به همان روش نخستین است، هر طایفه‌ای اسیران خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنان آزاد می‌نماید. و «بنو ساعده» بر طبق قوانین و قراردادهای اجتماعی خود می‌باشند و به همان روش نخستین خود عمل می‌کنند و هر طایفه‌ای اسیران خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنان خود آزاد می‌نماید.

ترویج احترام بین ادیان

- و «بنو حارث» بر طبق قراردادهای نخستین خود عمل می‌کنند، و هر طایفه اسیران خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنان آزاد می‌نماید. و «بنو چشم» بر طبق قراردادهای حقوقی و جزایی نخستین خود می‌باشند، و هر طایفه اسیران خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنین آزاد می‌نماید. و «بنو نجار» بر قراردادهای اجتماعی خود می‌باشند و قوانین جزائی آنها به همان روش نخستین است، و هر طایفه آنان اسرای خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنان آزاد می‌نماید.

ترویج احترام بین ادیان

- و «بنو عمرو بن عوف» بر قراردادهای اجتماعی خود می‌باشند و قوانین جزائی آنها به همان روش نخستین است و هر طایفه آنان اسیران خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنان آزاد می‌نماید.

ترویج احترام بین ادیان

- و «بنو النبی» بر قراردادهای اجتماعی خود می‌باشند و قوانین جزائی آنها به همان روش نخستین آنان است. و هر طایفه آنان اسیران خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنان آزاد می‌نماید. و «بنو الاوس» بر قراردادهای اجتماعی خویشند و قوانین جزائی آنان به همان روش نخستین است، و هر طایفه آنان اسیران خود را بر اساس معروف و قسط بین مؤمنان آزاد می‌نمایند.

ترویج احترام بین ادیان

- و البته مؤمنان در بین خود بدهکار و عائله‌مندی را نمی‌یابند مگر اینکه بر اساس معروف وی را در پرداخت بدهی و رهائی از گرفتاری یاری می‌رسانند. و نباید فرد مؤمنی با بنده مؤمن دیگری علیه وی هم سوگند شود.

ترویج احترام بین ادیان

- و همه مؤمنان باتقوی، علیه کسی که به حقوق آنان تجاوز کرده، یا ظلم و گناه بزرگی را علیه آنان تدارک دیده یا بین مؤمنان فساد ایجاد کرده، یکی هستند و همه دستهای آنها علیه اوست، اگر چه فرزند یکی از آنها باشد.

ترویج احترام بین ادیان

- و هرگز نباید مؤمنی مؤمن دیگری را بخاطر کافری بکشد. و هرگز کافری را علیه مؤمنی یاری ندهد. و همانا امان خداوند یکی است که کوچکترین مسلمانان می‌تواند از سوی سایرین آن را بعهدہ بگیرد.

ترویج احترام بین ادیان

- و اینکه مؤمنان برخی ولی^۳ برخی دیگر هستند نه سایر مردم. و کسانی از یهود که از ما پیروی می‌کنند از یاری و کمک ما برخوردارند به آنها ظلم نمی‌شود و به دشمنان آنان کمک نمی‌شود.

ترویج احترام بین ادیان

- و همانا صلح مسلمانان یکی است، هیچ مؤمنی در جهاد در راه خدا با دیگری صلح نمی‌کند مگر اینکه همه در آن مساوی و برابر هستند. و رزمندگان از مؤمنین، به نوبت به جنگ خواهند آمد و هر رزمنده‌ای را رزمندگان دیگر پشتیبانی خواهند کرد.

ترویج احترام بین ادیان

- و مؤمنان باتقوا بر نیکوترین راه هدایت و استوارترین آن می باشند. و هیچ مشرکی حق ندارد از مال یا جان مشرکین قریش حمایت کند. و حق ندارد با آنان علیه مؤمنی همکاری نماید.

ترویج احترام بین ادیان

- و اینکه اگر مؤمنی مؤمن دیگری را کشت باید قصاص شود مگر اینکه ولی مقتول رضایت دهد و همه مؤمنان علیه وی هستند تا اینکه این امر اجرا شود.

ترویج احترام بین ادیان

- و اینکه هر مؤمنی که مطالب این نوشته را پذیرفته و به خدا و روز قیامت ایمان دارد جایز نیست که بدعت‌گذار نسبت به این نوشته را یاری دهد، یا او را در پناه خود گیرد و اگر کسی او را یاری کرد یا به وی جا و مکان داد لعنت خدا و غضب وی تا روز قیامت بر او باد و توبه او پذیرفته نیست و عوض هم از او گرفته نمی‌شود. و هر یک از شما که در چیزی از این نوشته اختلاف کردید آن را به خداوند - عز و جل - و محمد (ص) برگردانید.

ترویج احترام بین ادیان

- و تا زمانی که مؤمنان در جنگ هستند یهودیان نیز همراه مؤمنین مخارج جنگ را می‌پردازند. یهود بنی عوف نیز امتی هستند با مؤمنان، یهودیان به دین خود باشند و مسلمانان به دین خود، چه خود و چه غلامان آنان، مگر کسی که ظلم کند یا مرتکب خلافی شود که جز خود و خانواده خود را هلاک نکرده است. و

ترویج احترام بین ادیان

- برای یهود بنی نجار است آنچه برای یهود بنی عوف بود. و برای یهود بنی حارث است آنچه برای یهود بنی عوف بود. و برای یهود بنی ساعده است آنچه برای یهود بنی عوف بود. و برای یهود بنی چشم است آنچه برای یهود بنی عوف بود. و برای یهود بنی اوس است آنچه برای یهود بنی عوف بود.

ترویج احترام بین ادیان

- و برای یهود بنی ثعلبه است آنچه برای یهود بنی عوف بود، مگر کسی که مرتکب گناه یا ستمی شود که او جز خود و خانواده خود را هلاک نکرده است. و طایفه جفنه قسمتی از ثعلبه هستند و حکم آنان را دارند. و برای بنی شطیبه است آنچه برای یهود بنی عوف بود. اینکه نیکان از بدان جدا هستند. و موالی و بندگان بنی ثعلبه مانند خود آنان هستند. و هم‌پیمانان یهود حکم خود آنان را دارند.

ترویج احترام بین ادیان

- و اینکه هیچ یک از آنان جز با اجازه محمد (ص) حرکتی نباید انجام دهند. و اگر جراحی بر کسی وارد شد نباید از تقاص جراحات واردکننده جلوگیری کنند. و کسی که بناگاه کسی را بکشد بخود و اهل بیت خود چنین کرده است مگر کسی که مورد ستمی واقع شده [و از خود دفاع کرده است] و خدا با کسانی است که به این عهدنامه پایدار می مانند.

ترویج احترام بین ادیان

- و اینکه یهود مخارج خود را خود باید پردازند و مسلمانان نیز مخارج خود را خود باید پردازند، و اگر کسی با امضا کنندگان این عهدنامه به جنگ برخیزد همگی موظفند که از خود دفاع کنند و بین آنان خیرخواهی و نصیحت و نیکی حاکم است نه زشتی و پلیدی و هیچ کس نباید به هم پیمان خود بدی کند و باید به یاری مظلوم بشتابد. و در شرایط جنگی یهودیان نیز مانند مسلمانان مخارج جنگ را می پردازند. و حرمت یثرب [مدینه] باید توسط امضا کنندگان این قرارداد حفظ شود. همسایه نیز مانند خود انسان است که نباید به او ضرر و زیانی وارد گردد. و حریمی شکسته نمی شود [در منزلی وارد نباید شد] مگر با اجازه اهل آن.

ترویج احترام بین ادیان

- و اینکه ما بین امضاکنندگان این ورقه مشکل و مشاجره زیان‌زننده‌ای واقع نمی‌شود مگر اینکه در مورد آن به خداوند - عز و جل - و به محمد پیامبر خدا (ص) مراجعه می‌کنند. و خداوند گواه بر مطالب نیک و خوب این صحیفه است.

ترویج احترام بین ادیان

- و اینکه قریش و کسانی که آنان را یاری می‌دهند را نباید پناه داد. و اینکه بین امضاکنندگان این صحیفه پیمان همکاری است علیه کسی که به یثرب هجوم آورد. و اگر به صلح دعوت شدند مصالحه می‌کنند و شرایط صلح را عملی می‌سازند زیرا اینان هستند که طالب صلحند و آن را محترم می‌شمارند و اگر اینان [امضاکنندگان صحیفه] قوم دیگری را به صلح فراخواندند، برای دیگران است آنچه برای مؤمنین است، مگر کسی که در دین با مؤمنان به جنگ برخاسته است.

ترویج احترام بین ادیان

- بر هر دسته‌ای از مردم حصّه آنان است در کارهائی که بعهده آنان نهاده شده است. و برای یهود اوس و موالیان آنها و خود آنها همان مزایایی است که برای امضاء کنندگان این صحیفه است. و همواره باید نیکی حاکم باشد نه بدی و کسی عمل ناپسندی انجام نمی‌دهد مگر اینکه به زیان خود اوست.

ترویج احترام بین ادیان

- و خداوند بر مطالب صحیح و نیک این صحیفه گواه است.
- و این صحیفه هرگز مانع مجازات فرد ظالم و گناهکار نمی‌گردد، و کسی که از شهر خارج گردد یا در شهر بماند در امنیت و امان است مگر کسی که ستم کند یا مرتکب جرمی گردد و خداوند با افراد نیک کردار و پرهیزکار همراه است.

ترویج احترام بین ادیان

- و نیز محمد (ص) فرستاده خدا. «۱»

ترویج احترام بین ادیان

• این عهدنامه را ابو عبید نیز در الاموال خود با کمی اختلاف آورده است «۱». در الوثائق السياسیه نیز همراه با سایر عهدنامه‌های آن حضرت آمده است «۲».

- (۱) الاموال / ۲۶۰ - ۲۶۴، شماره ۵۱۸.
- (۲) الوثائق السياسیه / ۵۹ - ۶۲، شماره ۱.

ترویج احترام بین ادیان

- ما این عهدنامه را با همه طولانی بودن آن در اینجا آوردیم بخاطر اینکه قدیمی ترین و طولانی ترین عهدنامه سیاسی است که در تاریخ اسلام بر جای مانده و سنگ پایه نخستین حکومت اسلامی بر آن استوار شده است.

ترویج احترام بین ادیان

- این عهدنامه دلیل روشنی بر دوران‌دیشی پیامبر اکرم (ص) و عظمت شخصیت سیاسی آن حضرت است، که بوسیله آن همه اهل مدینه از اوس و خزرج گرفته تا یهود مدینه را با همه نزاع و خونریزی‌هایی که بین آنها بوده با هم هماهنگ نموده و از مجموعه آنان یک قلعه محکم در برابر کفر و شرک ایجاد فرمود و در زیر پرچم و حکومت خویش یک دولت عادلانه برای آنان بنا نهاد «۳».

توضیح کلماتی از عهدنامه

- (۳) در متن عربی این عهدنامه شریفه لغاتی آمده است که به توضیح آن می پردازیم:

توضیح کلماتی از عهدنامه

- ربعة [رباعه] به کسر و فتح: روش و عادت است که در امور مربوط به خونخواهی‌ها و دیات طبق آن رفتار می‌کردند.
- عانی: اسیر معاقل؛ جمع معقله: دیات.

توضیح کلماتی از عهدنامه

- المفرح به فتح راء: کسی که بدهکاری یا دیه یا فدیهای بعهدہ اوست، که بر مسلمانان واجب است در پرداخت آن او را یاری رسانند. ابن هشام گوید: مفرح: کسی است که بدهکار یا عیالوار است چنانچه شاعر گفته:
- اذا انت لم تبرح تؤدی امانه و تحمل اخری
افرحتک الودائع
- (اگر تو هنوز امانتی را نپرداخته، امانت دیگری را به عهده بگیری امانتها بر گردهات سنگینی می کند.)

توضیح کلماتی از عهدنامه

- دسیعه: پاداش بزرگ است. و ظاهراً معنی جمله اینست که اگر کسی به ناروا و از روی ستم از مسلمانان پاداش بزرگی را طلب کرد بر آنان واجب است که به یکدیگر کمک نموده و او را از خود برانند.

توضیح کلماتی از عهدنامه

- - اسوه: یاری، تسلیت، و مساوات. و در نهایت آمده است: «يعقب بعضها بعضا یعنی بنوبت به جنگ بروند».
- یبیء: بر جا نهادن یا بازگرداندن، و شاید معنی دوم در اینجا مناسب تر باشد، که مفهوم جمله نظیر مفهوم جمله پیشین آنست.

توضیح کلماتی از عهدنامه

- لا يجير مشرك مالا لقريش و لا نفسا: یعنی هیچ‌یک از مشرکین اهل مدینه جایز نیست که اموال و یا افرادی از مشرکین قریش را در پناه خود گیرد.

توضیح کلماتی از عهدنامه

- اعطیته: بدون جنایتی که موجب قتل باشد او را بکشد.
- صرف: توبه.
- عدل: فدیہ.

توضیح کلماتی از عهدنامه

- ان اليهود ينفقون مع المؤمنين: يهود سهم خود را در مخارج جنگ می پردازند.
- لا يوتغ: هلاک نمی شود.
- لا ينحجز الی ثار جرح: کسی که در اثر مجروح شدن، طالب قصاص یا دیه است را مانع نمی شوند.

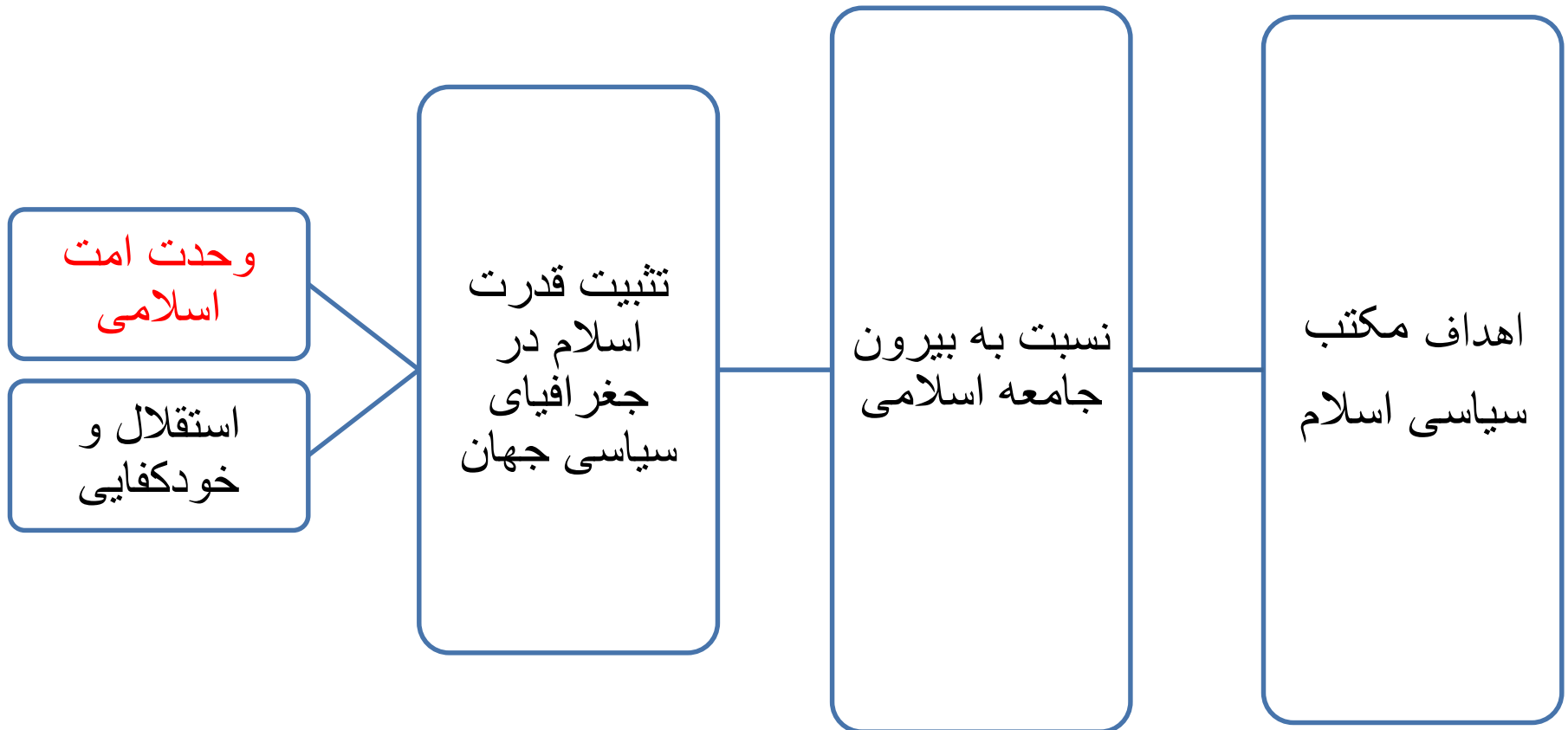
توضیح کلماتی از عهدنامه

- ان الله على ابرّ: خداوند بدان راضی است و با کسانی است که مفاد آن را بیشتر رعایت می کنند.
- دهم يثرب: به شهر مدینه هجوم آورد.

نکات برجسته عهدنامه

- نکات برجسته عهدنامه:
- همانگونه که ملاحظه می فرمائید این عهدنامه شامل مواد و اصول قابل توجهی است که مهمترین آنها را یادآور می شویم:
- ۱- همه مسلمانان را علی رغم اختلافات نژادی و قومی بعنوان یک امت در کنار سایر مردم قرار داده است. (إِنَّهُمْ أُمَّةٌ وَاحِدَةٌ مِنْ دُونِ النَّاسِ).

اهداف مكتب سياسى اسلام

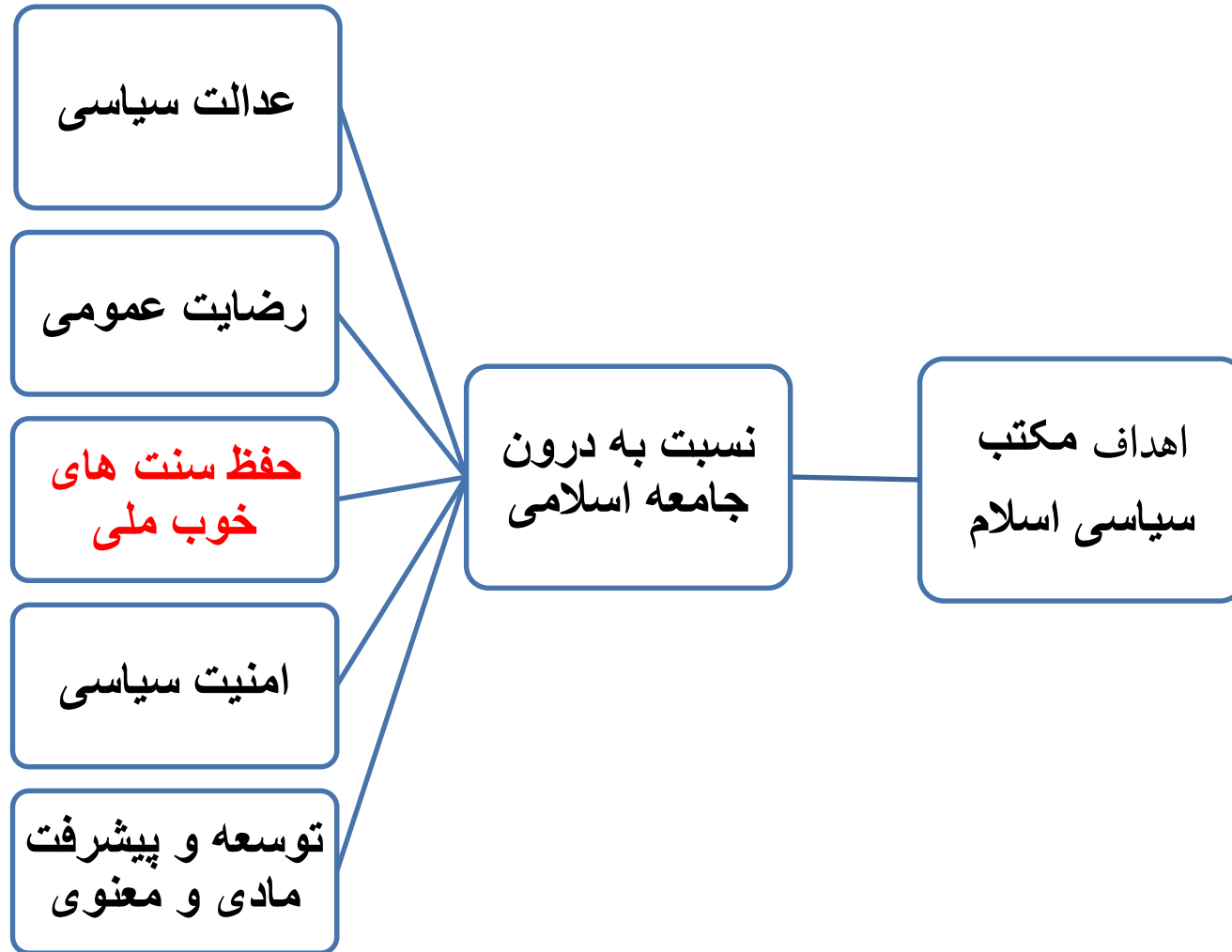
نکات برجسته عهدنامه

- ۲- سنت و شیوه مهاجرین و قبایل مختلف انصار را در مسائل دیه و خونها [حقوق جزائی] بر اساس همان عادات و سنت‌های معمول خودشان تأیید نموده و همه آنها را در آن شرایط محترم شمرده، البته بعداً با نازل شدن حکم حدود و قصاص و دیات در اسلام، این اصل نسخ گردید.
- المهاجرون من قریش علی ربعتهم يتعاقلون بينهم

توضیح کلماتی از عهدنامه

- رُبْعَةٌ [رباعه] به کسر و فتح: روش و عادت است که در امور مربوط به خونخواهی‌ها و دیات طبق آن رفتار می‌کردند.

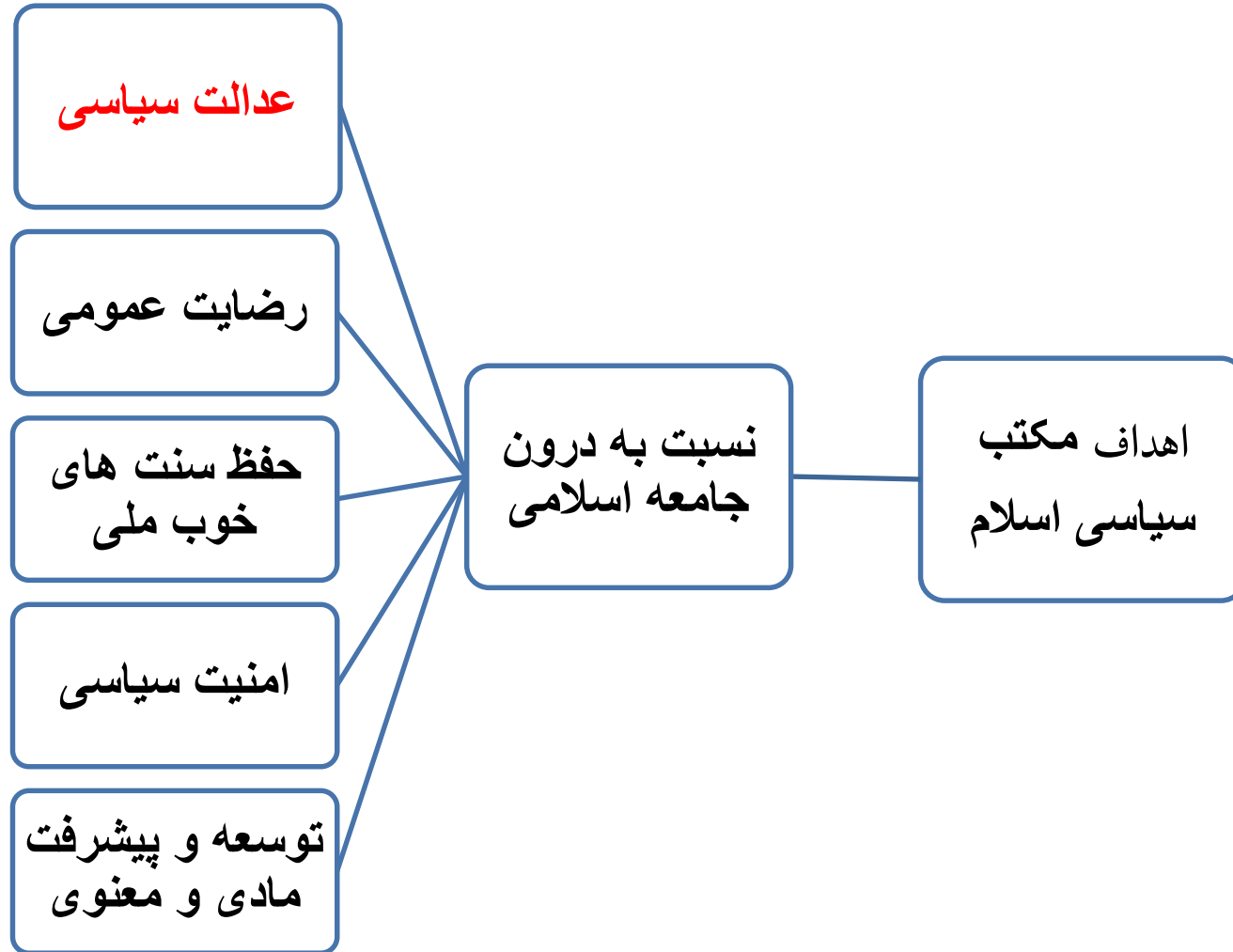
اهداف مكتب سياسى اسلام

نکات برجسته عهدنامه

- ۳- بر هر طایفه‌ای واجب نموده که اسیرهای خود را بر اساس معروف و قسط آزاد سازند.
- المهاجرون من قریش علی ربعتهم يتعاقلون بينهم وهم یفدون عانیها بالمعروف والقسط بین المؤمنین.
- عانی: اسیر معاقل؛ جمع معقله: دیات.

اهداف مكتب سياسى اسلام

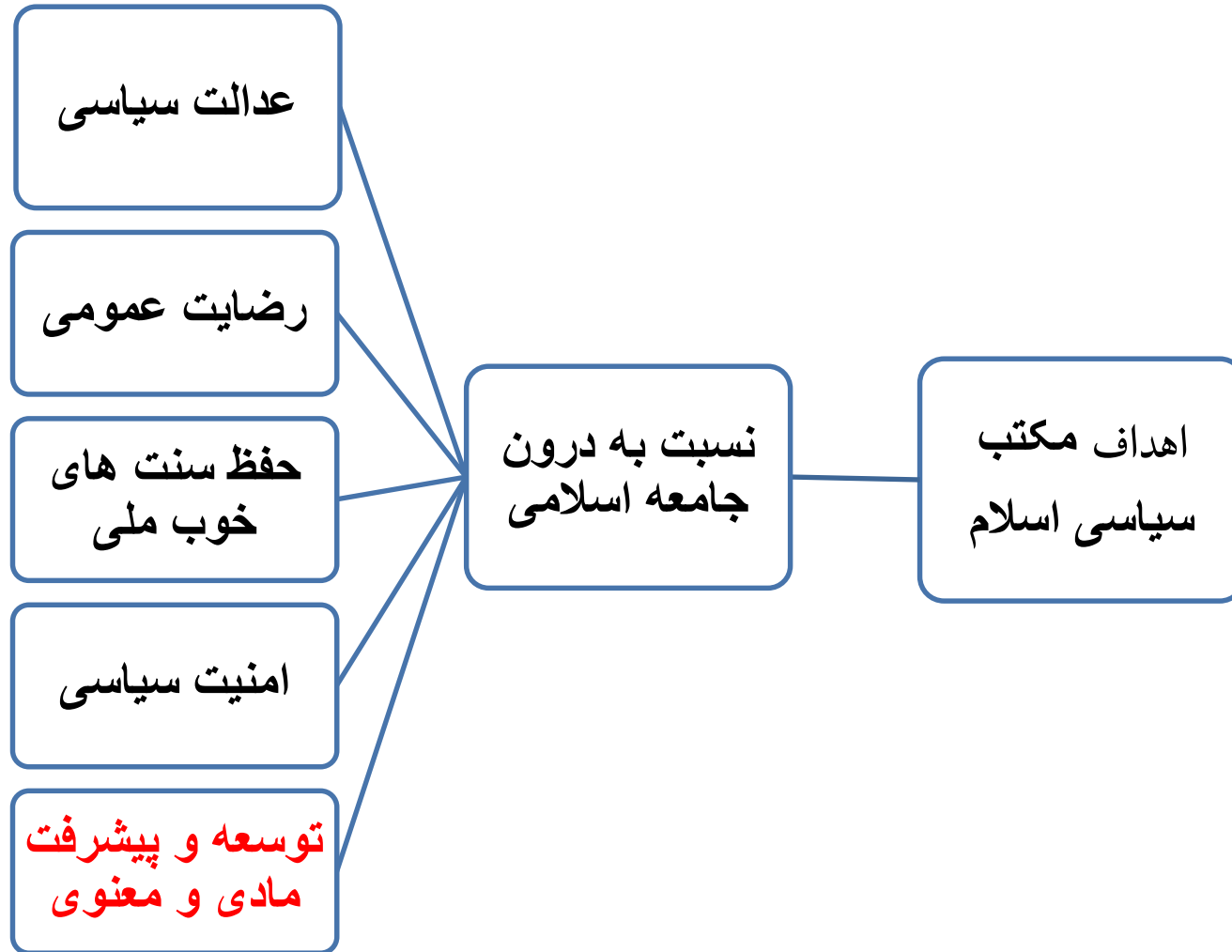
نکات برجسته عهدنامه

- ۴- بر مؤمنین واجب فرموده که با پرداخت فدیہ یا دیہ به اسیران و تهیدستان خود کمک کنند.
- وَأَنَّ الْمُؤْمِنِينَ لَا يَتْرَكُونَ مَفْرَحًا بَيْنَهُمْ أَنْ يَعْطُوهُ بِالْمَعْرُوفِ فِي فِدَاءٍ أَوْ عَقْلٍ.

توضیح کلماتی از عهدنامه

- المفرح به فتح راء: کسی که بدهکاری یا دیه یا فدیهای بعهدہ اوست، که بر مسلمانان واجب است در پرداخت آن او را یاری رسانند. ابن هشام گوید: مفرح: کسی است که بدهکار یا عیالوار است چنانچه شاعر گفته:
- اذا انت لم تبرح تؤدی امانةً و تحمل اخرى
افرحتک الودائع
- (اگر تو هنوز امانتی را نپرداخته، امانت دیگری را به عهده بگیری امانتها بر گردهات سنگینی می کند.)

اهداف مكتب سياسى اسلام

نکات برجسته عهدنامه

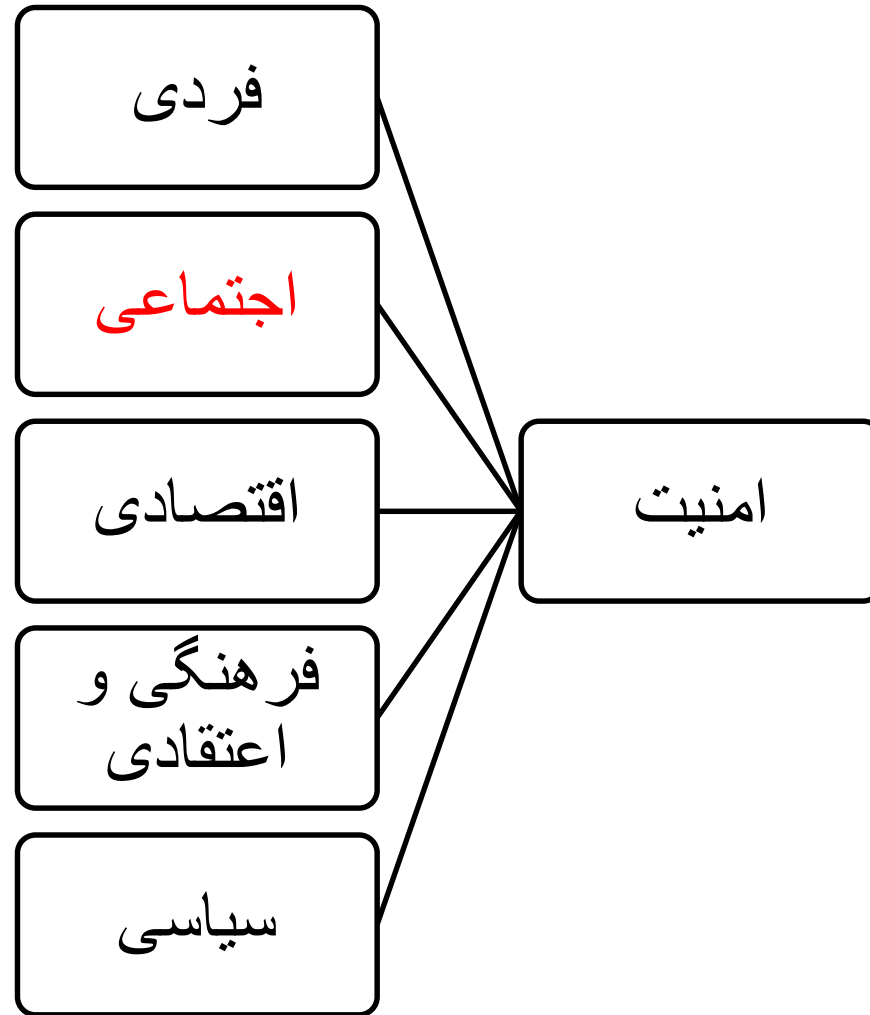
• ۵- بر مؤمنین واجب نموده که در برابر کسی که ظلم و پلیدی و تجاوز و فساد در جامعه می‌کند، اگر چه فرزند یکی از آنان باشد بصورت یکپارچه بایستند.

• وَأَنَّ الْمُؤْمِنِينَ الْمُتَّقِينَ أُيْدِيهِمْ عَلَى كُلِّ مَنْ بَغَى مِنْهُمْ أَوْ ابْتَغَى دَسِيعَةً ظُلْمٍ أَوْ إِثْمًا أَوْ عَدْوَانًا أَوْ فُسَادًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ، وَأَنَّ أُيْدِيَهُمْ عَلَيْهِ جَمِيعًا وَلَوْ كَانَ وَلَدَ أَحَدِهِمْ.

توضیح کلماتی از عهدنامه

- دسیعه: پاداش بزرگ است. و ظاهراً معنی جمله اینست که اگر کسی به ناروا و از روی ستم از مسلمانان پاداش بزرگی را طلب کرد بر آنان واجب است که به یکدیگر کمک نموده و او را از خود برانند.

امنيت از نظر اسلام

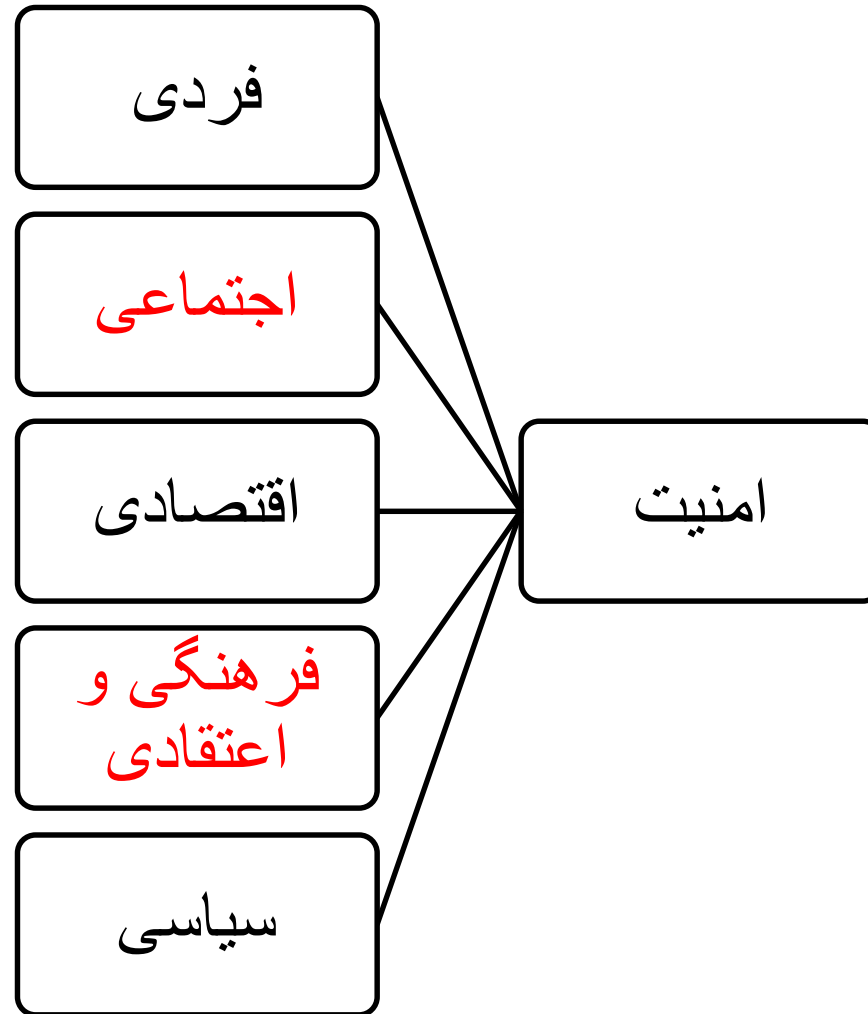

نکات برجسته عهدنامه

• ۶- بخاطر کافری مؤمنی را نکشند و کافری را علیه مؤمنی یاری ندهند.

• ولا يقتل مؤمن مؤمناً فی کافر ولا ينصر کافراً علی مؤمن.

امنيت از نظر اسلام

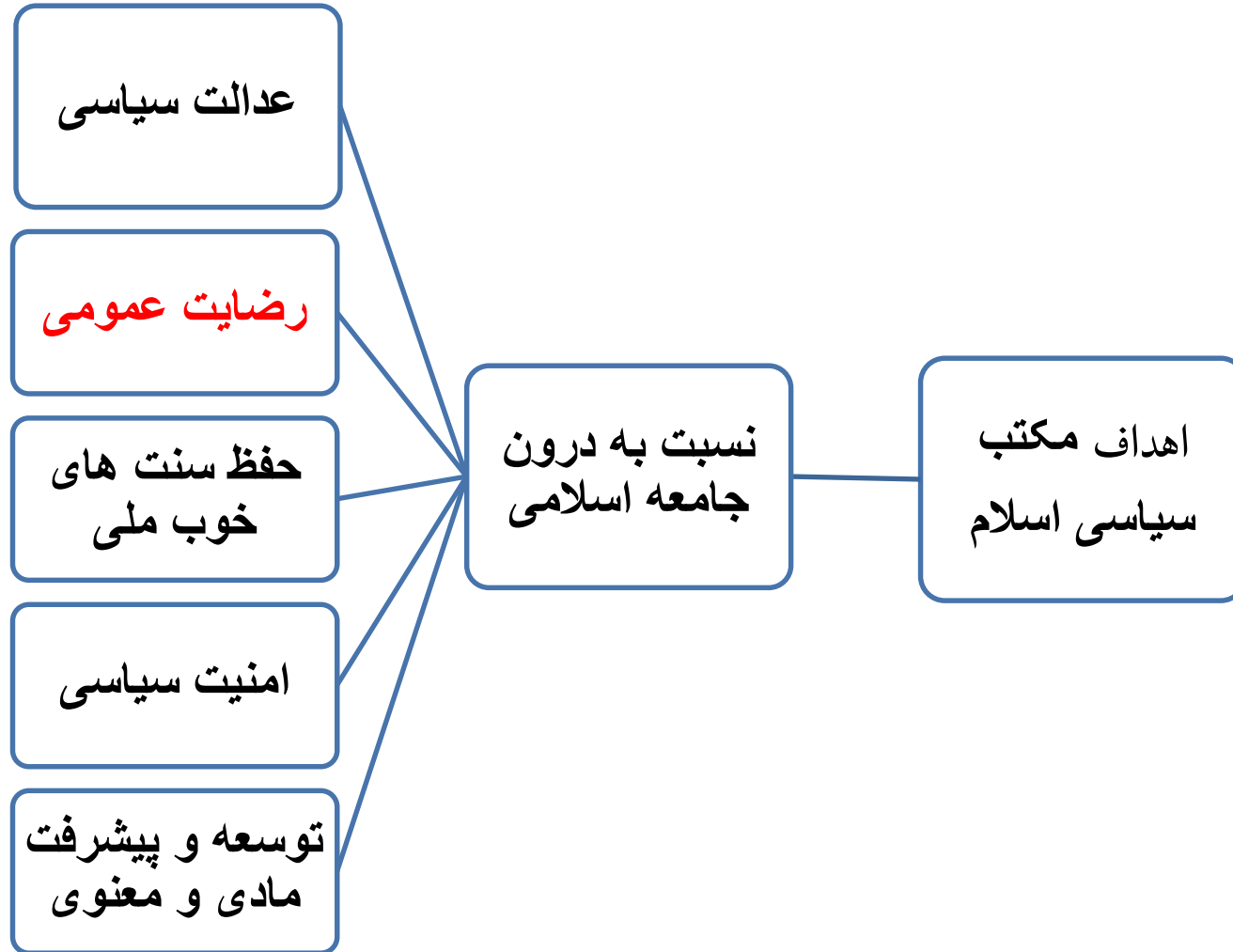

نکات برجسته عهدنامه

• ۷- برای کوچکترین فرد مسلمان این ارزش را قائل شده است که از طرف همه مسلمانان به فردی پناهندگی بدهد.

• وَأَنْ ذِمَّةُ اللَّهِ وَاحِدَةٌ يُجِيرُ عَلَيْهِمْ أَدْنَاهُمْ، وَأَنْ الْمُؤْمِنِينَ بَعْضُهُمْ مَوَالِي بَعْضٍ دُونَ النَّاسِ.

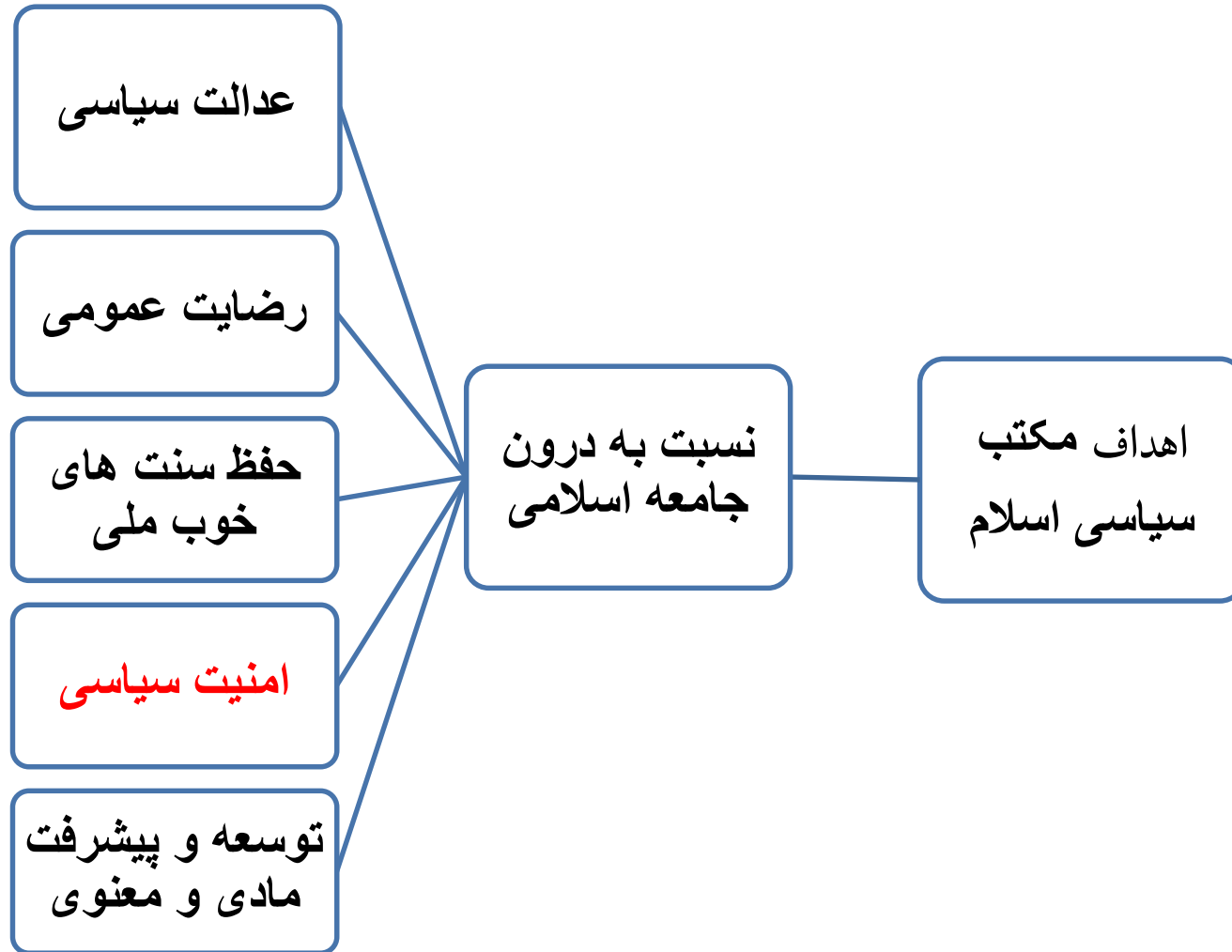
اهداف مكتب سياسى اسلام

نکات برجسته عهدنامه

- ۸- از مشرکان این اجازه را سلب کرده که مالی یا خونی از مشرکین قریش را در پناه خود گیرد.
- وأنه لا يجير مشرك مالاً لقریش ولا نفساً ولا يحول دونه على مؤمن.

اهداف مكتب سياسى اسلام

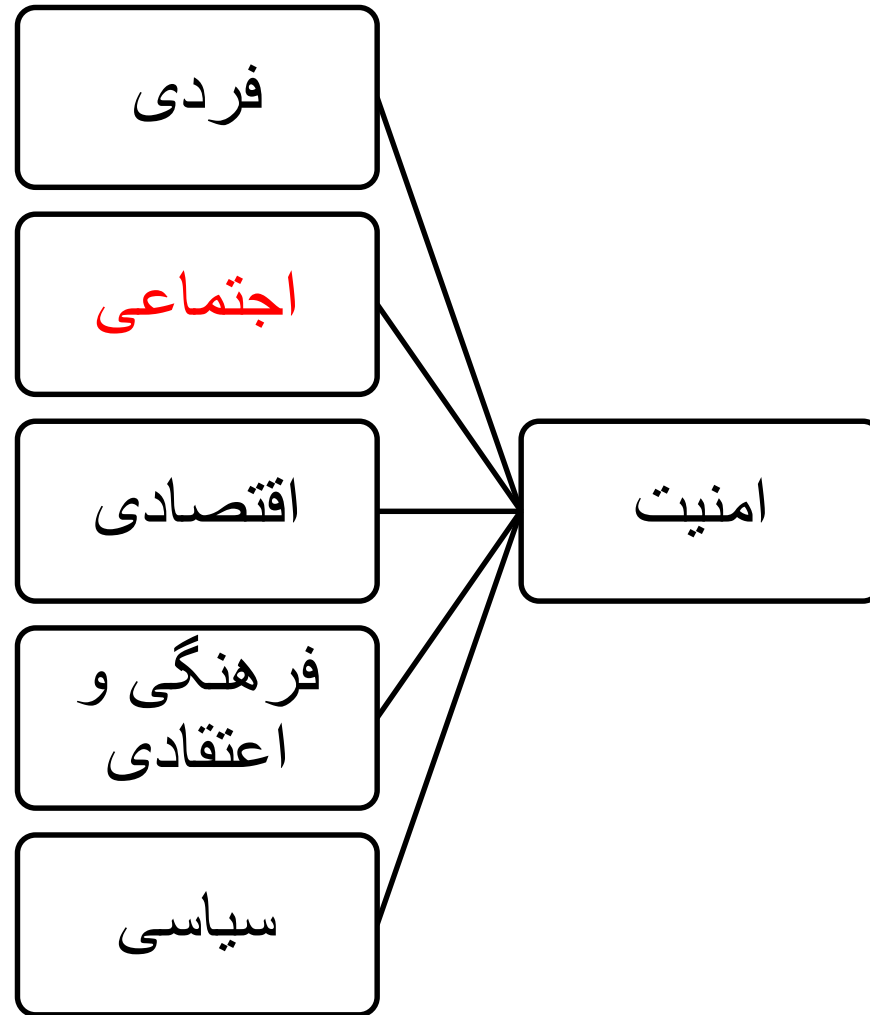
نکات برجسته عهدنامه

- ۹- اینکه: قاتل مؤمن باید قصاص شود مگر اینکه ولی مقتول با قبول دیه از وی گذشت کند.
- وأنه من اعتبط مؤمناً قتلاً عن بينه فإنه قود به إلا أن يرضى ولي المقتول (بالعقل)،

توضیح کلماتی از عهدنامه

- اعطتبه: بدون جنایتی که موجب قتل باشد او را بکشد.
- صرف: توبه.
- عدل: فدیہ.

امنيت از نظر اسلام

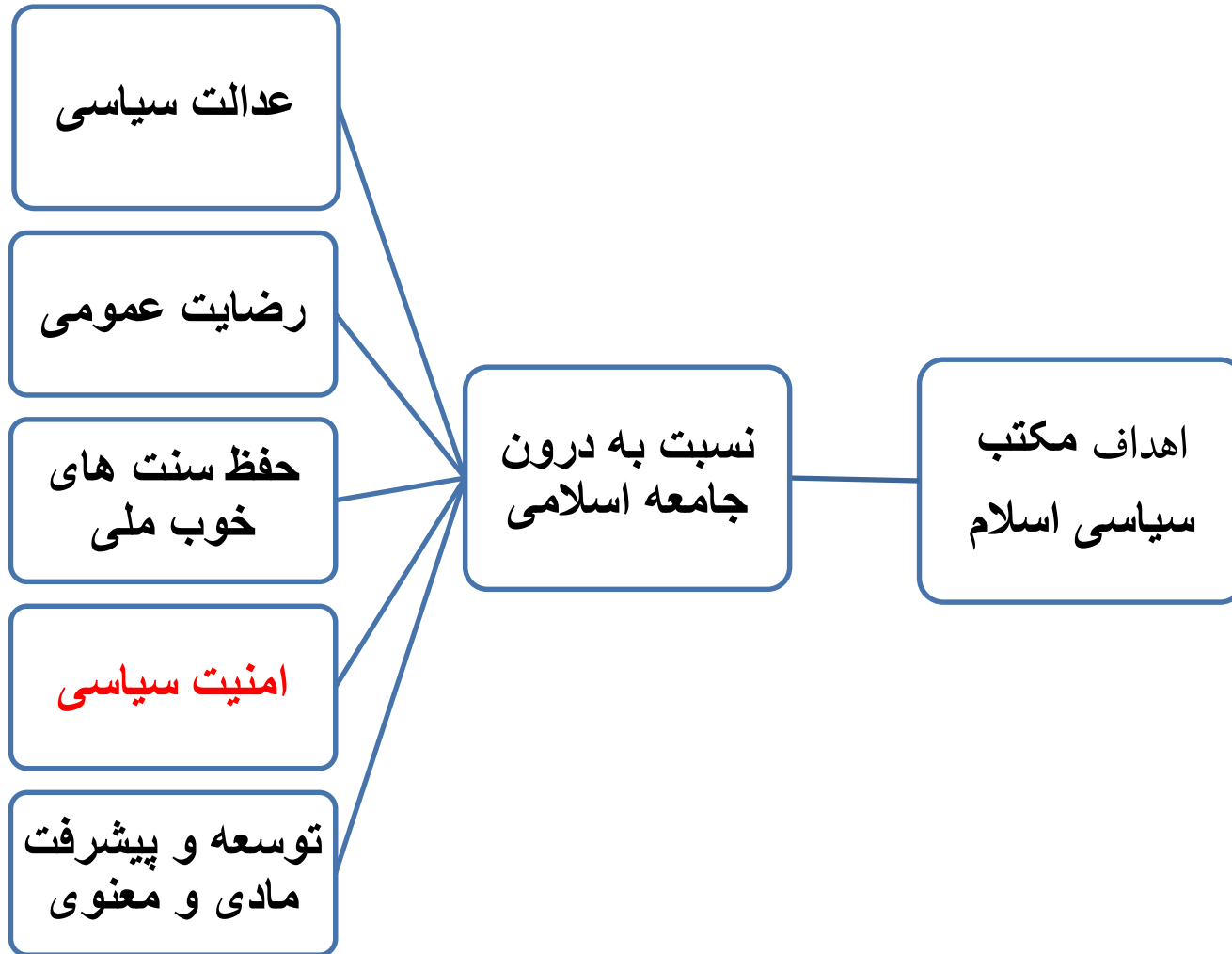

نکات برجسته عهدنامه

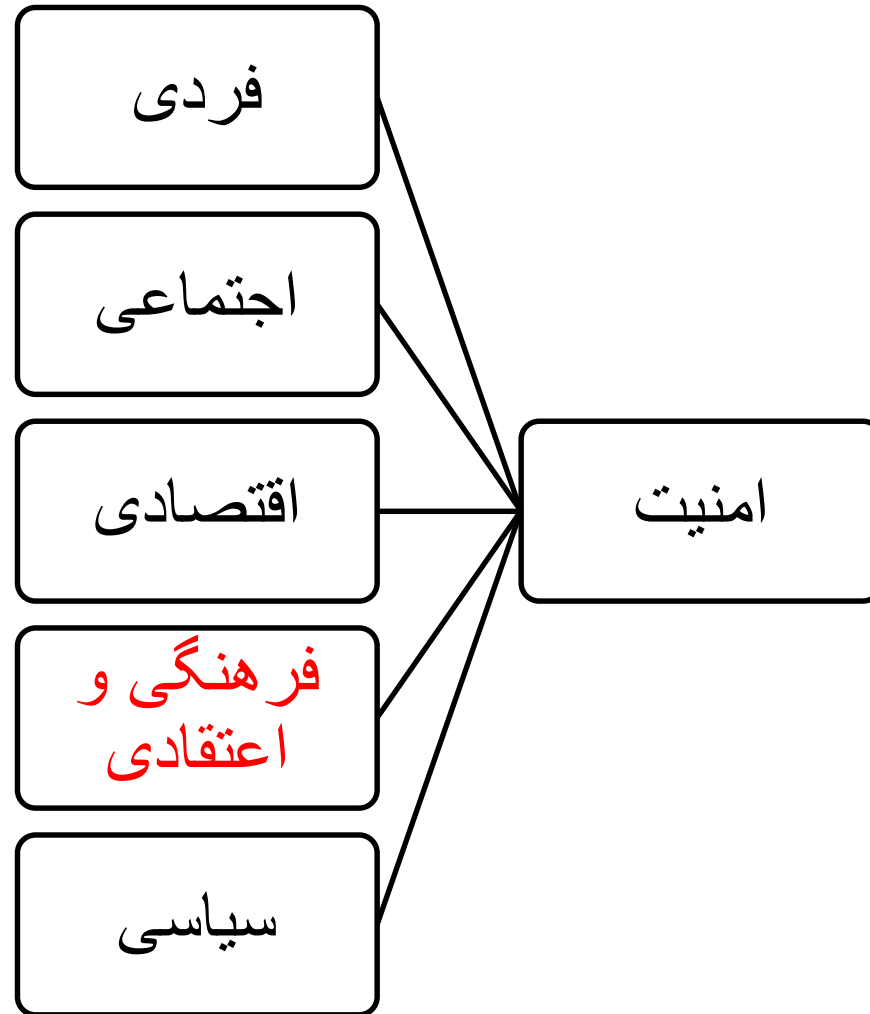
• ۱۰- در آن از یاری رساندن و پناه دادن به افراد بدعت‌گذار پیش‌گیری شده است.

• وأنه لا يحل لمؤمن أقر بما في هذه الصحيفة وآمن بالله واليوم الآخر أن ينصر محدثاً أو يؤويه، وأنه من نصره أو أراه فإن عليه لعنة الله وغضبه يوم القيامة ولا يؤخذ منه صرف ولا عدل.

اهداف مكتب سياسى اسلام

امنيت از نظر اسلام

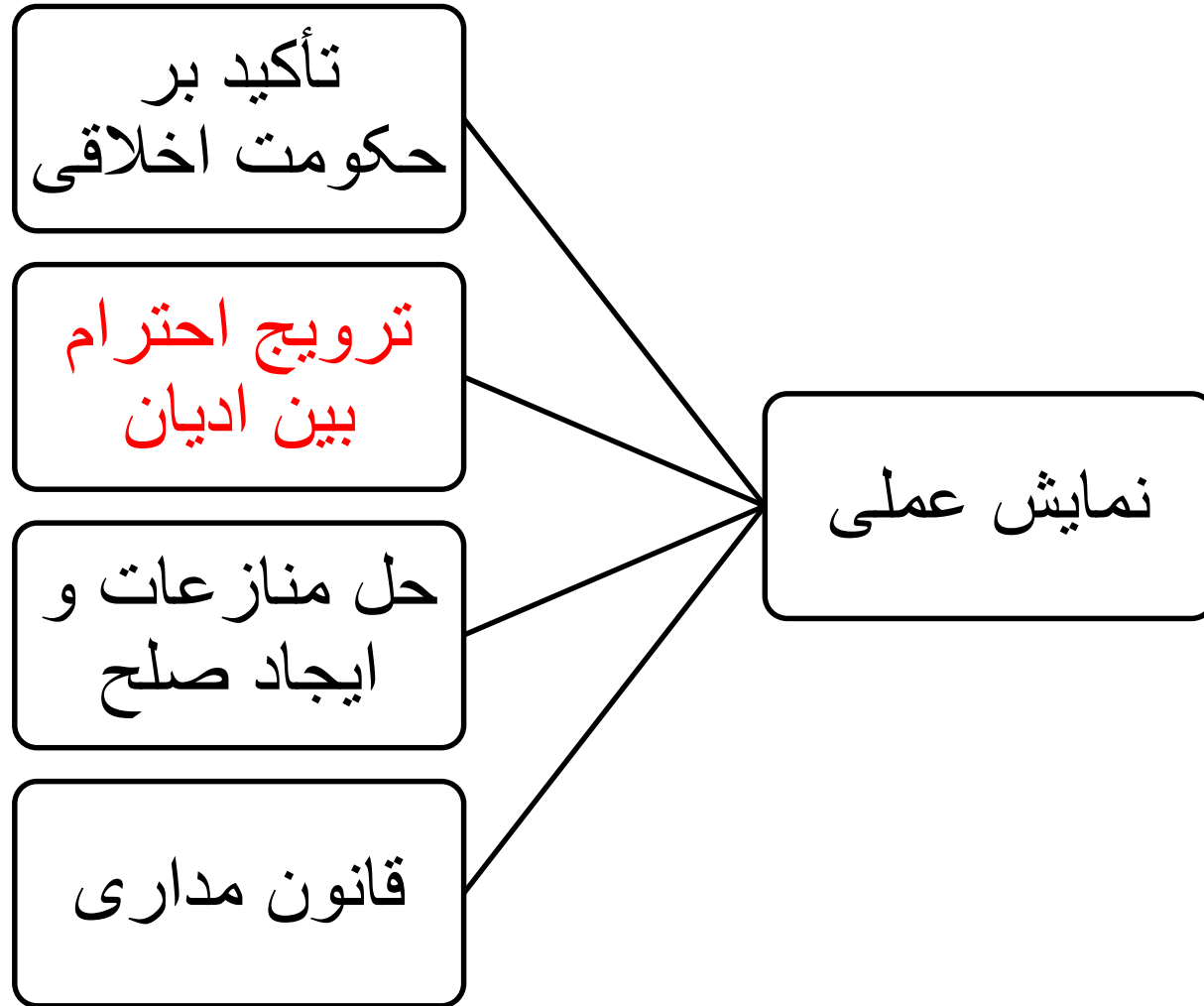
نکات برجسته عهدنامه

- ۱۱- برای قبایل یهود و بردگان و همپیمانان آنان حقوق اجتماعی خودشان را قائل شده و امنیت و آزادی مذهب و سایر شئون اجتماعی آنان را محترم شمرده به شرط اینکه با مسلمانان همراهی کنند و همانند مسلمانان در برابر تهاجم مهاجمین مخارج جنگ را بپردازند.

نکات برجسته عهدنامه

- وأنه من تبعنا من يهود فإن له النصر والأسوة غير
مظلومين ولا متناصر عليهم.
- وأن اليهود ينفقون مع المؤمنين ما داموا محاربين.

معرفی عدالت اسلامی در جهان

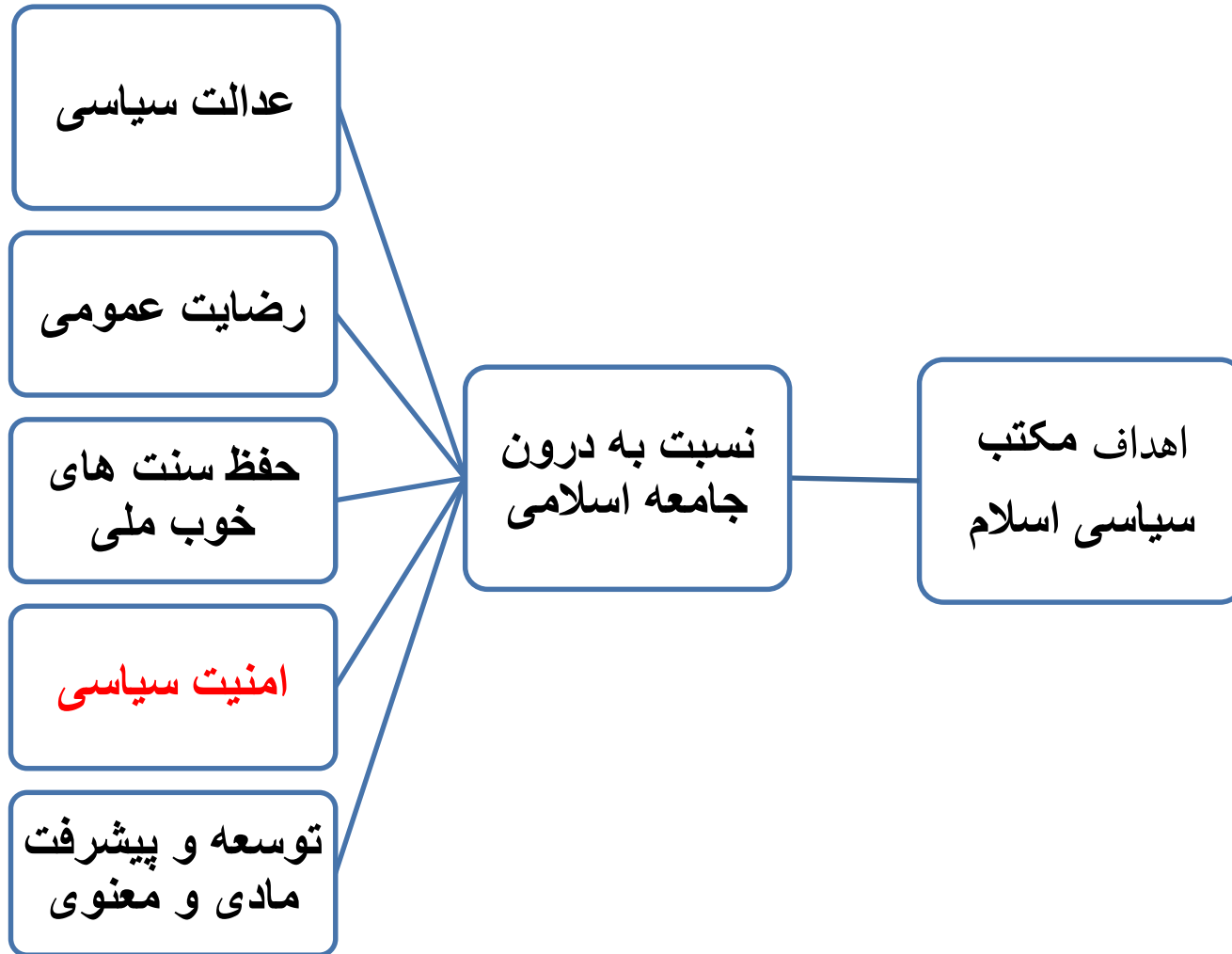
نکات برجسته عهدنامه

- ۱۲- بر همه امضاکنندگان عهدنامه لازم شمرده که در مقابل مهاجمین به مدینه قیام کنند و اگر هر یک از طرفین به صلح دعوت کرد مجاز باشد مگر اینکه جنگ بخاطر دین باشد.

ترویج احترام بین ادیان

- وأن بينهم النصر على من دهم يشرب.
- وإذا دعوا إلى صلح يصالحونه ويلبسونه فإنهم يصالحونه ويلبسونه، وأنهم إذا دعوا إلى مثل ذلك فإنه لهم على المؤمنين إلا من حارب في الدين.

اهداف مكتب سياسى اسلام

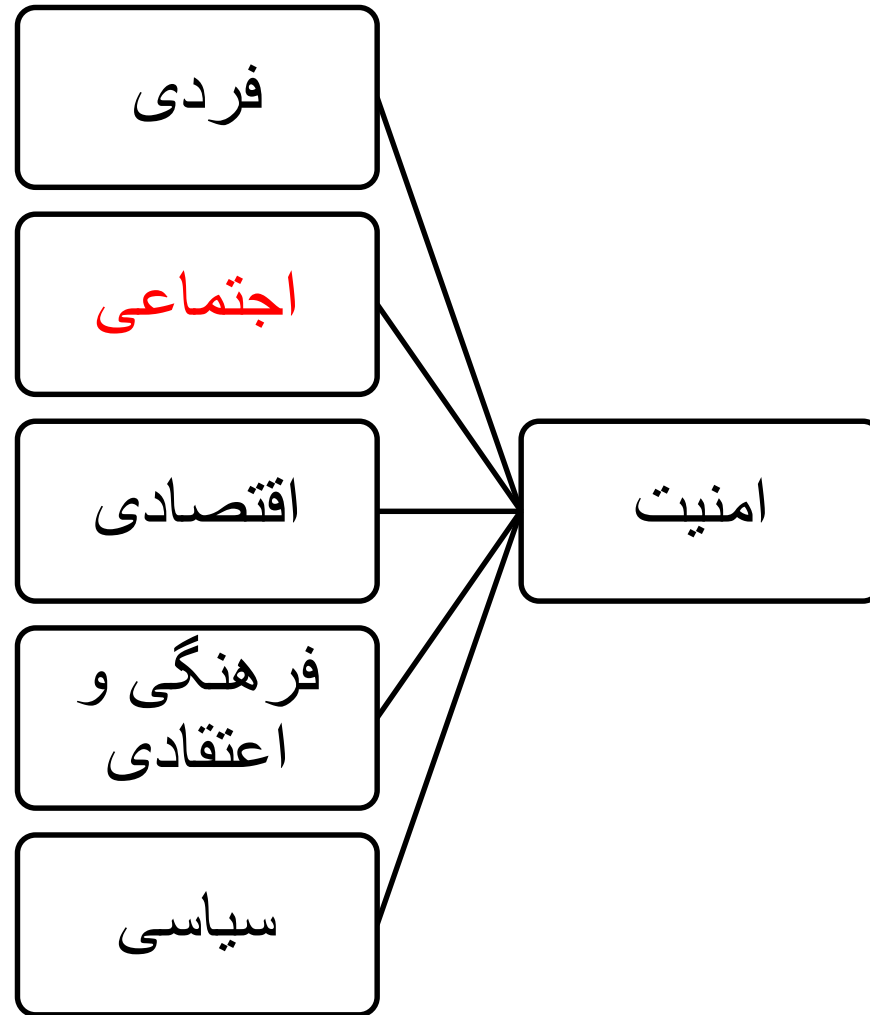

نکات برجسته عهدنامه

• ۱۳- همسایه همانند خود انسان محترم است و نباید مورد اهانت و آزار قرار گیرد.

• وأن الجار كالنفس غير مضار ولا آثم.

امنيت از نظر اسلام

نکات برجسته عهدنامه

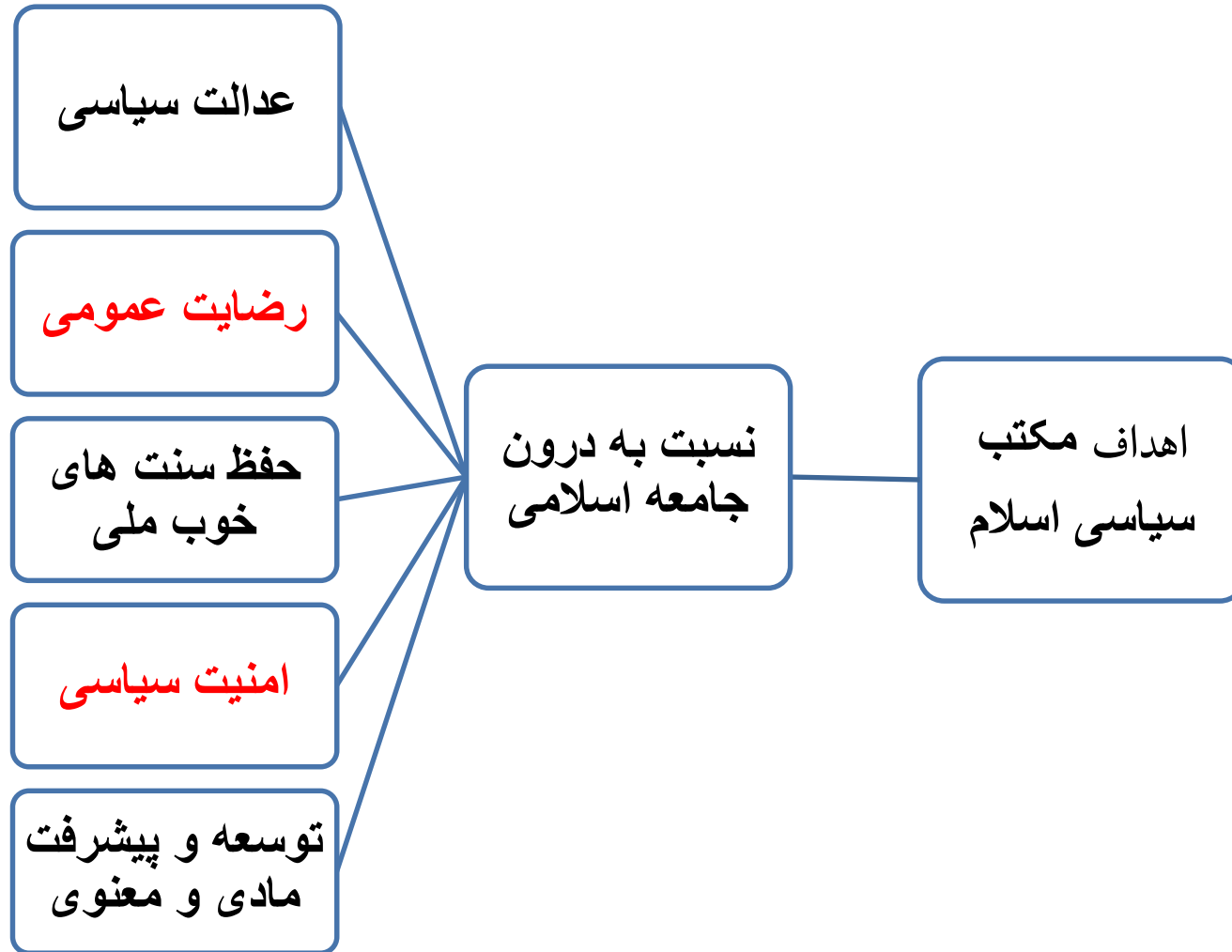
- ۱۴- در همه مشکلات و خصومت‌هایی که بین مسلمانان، یا بین یهود و یا بین یهود و مسلمانان واقع می‌شود پیامبر (ص) بعنوان مرجع رسیدگی مشخص شده است.

نکات برجسته عهدنامه

• وأنکم مهما اختلفتم فيه من شيء فإن مرده إلى الله وإلى محمد.

• وأنه ما كان بين أهل هذه الصحيفة من حدث أو اشتجار يخاف فساده فإن مرده إلى الله وإلى محمد رسول الله (صلى الله عليه وسلم)، وأن الله على أتقى ما في هذه الصحيفة وأبره.

اهداف مكتب سياسى اسلام

ترويج احترام بين اديان

- وأن سلم المؤمنین واحده لا يسالم مؤمن دون مؤمن فی قتال فی سبیل الله إلا على سواء وعدل بينهم.
- وأن كل غازیة غزت معنا یعقب بعضهم بعضاً.

ترویج احترام بین ادیان

- و همانا صلح مسلمانان یکی است، هیچ مؤمنی در جهاد در راه خدا با دیگری صلح نمی‌کند مگر اینکه همه در آن مساوی و برابر هستند. و رزمندگان از مؤمنین، به نوبت به جنگ خواهند آمد و هر رزمنده‌ای را رزمندگان دیگر پشتیبانی خواهند کرد.

ترویج احترام بین ادیان

- وَأَنَّ الْمُؤْمِنِينَ يَبِئُ بَعْضُهُمْ عَنِ بَعْضٍ نَّالَ دِمَاؤُهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.
- وَأَنَّ الْمُؤْمِنِينَ الْمُتَّقِينَ عَلَى أَحْسَنِ هَدًى وَأَقْوَمِهِ.

ترویج احترام بین ادیان

- و اینکه اگر مؤمنی مؤمن دیگری را کشت باید قصاص شود مگر اینکه ولی مقتول رضایت دهد و همه مؤمنان علیه وی هستند تا اینکه این امر اجرا شود.

• وفي وفد نصارى نجران نزل قول الله تعالى: {إِنْ مَثَلٌ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ} * الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرِينَ * فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ} (آل عمران ٥٩ : ٦١)

نصارای نجران

- وقال الواحدی : "قال المفسرون: قدم وفد نجران، وكانوا ستين راكباً على رسول الله صلى الله عليه وسلم، وفيهم أربعة عشر رجلاً من أشرافهم، وفي الأربعة عشر ثلاثة نفر إليهم يؤول أمرهم، فالعاقب أمير القوم وصاحب مشورتهم الذي لا يصدرون إلا عن رأيه، واسمه عبد المسيح، والسيد إمامهم وصاحب رحلهم واسمه الأيهم، وأبو حارثة بن علقمة أسقفهم وخبيرهم وإمامهم وصاحب مدارسهم، وكان شرف فيهم ودرس كتبهم حتى حسن علمه في دينهم، وكانت ملوك الروم قد شرفوه ومولوه وبنوا له الكنائس لعلمه واجتهاده.

- فقدموا على رسول الله صلى الله عليه وسلم ودخلوا مسجده حين صلى العصر عليهم ثياب الحبرات (ثياب يمانية)، جباب وأردية في جمال رجال الحارث بن كعب، يقول من رآهم من أصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم: ما رأينا وفداً مثلهم، وقد حانت صلاتهم فقاموا فصلوا في مسجد رسول الله، فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: دعوهم. فصلوا إلى المشرق.

- فکلم السید والعاقب رسولَ الله صلی الله علیه وسلم فقال لهما رسولُ الله صلی الله علیه وسلم: أسلما، فقالا: قد أسلمنا قبلك، قال: کذبتما، منعكما من الإسلام دعاؤكما لله ولداً، وعبادتكما الصليب، وأکلکما الخنزير، قالا: إن لم یکن عیسی ولداً لله فمن أبوه؟ وخاصموه جميعاً فی عیسی،

- فقال لهما النبی صلی اللہ علیہ وسلم: أَلَسْتُمْ تَعْلَمُونَ أَنَّهُ لَا يَكُونُ وَلَدٌ إِلَّا وَيُشْبِهُ أَبَاهُ؟ قَالُوا: بَلَى! قَالَ: أَلَسْتُمْ تَعْلَمُونَ أَنَّ رَبَّنَا قِيمٌ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ يَحْفَظُهُ وَيَرْزُقُهُ؟ قَالُوا: بَلَى! قَالَ: فَهَلْ يَمْلِكُ عِيسَى مِنْ ذَلِكَ شَيْئاً؟ قَالُوا: لَا، قَالَ: فَإِنْ رَبَّنَا صُورَ عِيسَى فِي الرَّحِمِ كَيْفَ شَاءَ، وَرَبَّنَا لَا يَأْكُلُ وَلَا يَشْرَبُ وَلَا يُحَدِّثُ، قَالُوا: بَلَى! قَالَ: أَلَسْتُمْ تَعْلَمُونَ أَنَّ عِيسَى حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كَمَا تَحْمَلُ الْمَرْأَةُ ثُمَّ وَضَعَتْهُ كَمَا تَضَعُ الْمَرْأَةُ وَلَدَهَا، ثُمَّ غُذِيَ كَمَا يُغْذَى الصَّبِيُّ، ثُمَّ كَانَ يَطْعَمُ وَيَشْرَبُ وَيُحَدِّثُ؟ قَالُوا: بَلَى! قَالَ: فَكَيْفَ يَكُونُ هَذَا كَمَا زَعَمْتُمْ؟ فَسَكْتُوا،

- فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِيهِمْ صَدْرَ سُورَةِ آلِ عِمْرَانَ إِلَى بَضْعَةٍ وَثَمَانِينَ آيَةً مِنْهَا.

- وهذا الحوار بين النبي صلى الله عليه وسلم ووفد نصارى نجران الذى ذكره الواحدى فى "أسباب النزول" نقله كثير من العلماء فى كتبهم من غير نكير، كابن تيمية فى "الجواب الصحيح"، وابن حجر فى كتابه "العجاب فى بيان الأسباب"، وذكرته كذلك كثير من كتب التفسير والسير، الأمر الذى يدل على قبول المعنى والمضمون، وأما ثبوت النسبة إلى النبي صلى الله عليه وسلم فهو محل تضعيف للعلماء.

- وقد روى مسلم في صحيحه عن سعد بن أبي وقاص رضي الله عنه أنه قال: (ولما نزلت هذه الآية: {فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ} (آل عمران: ٦١) دعا رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم علياً وفاطمة وحسناً وحسيناً فقال: اللهم! هؤلاء أهلي).

- قال النبي صلى الله عليه وسلم: «لأعطين الراية غدا رجلا يحب الله ورسوله! ويحبه الله ورسوله! «٢» «٣» يفتح الله على يديه، ليس بفرار، فلما أصبح دعا عليا «٣» وهو أرمدم، فتفل في عينيه «٤» فبرأ، ثم قال: خذ هذه الراية واقبض بها حتى يفتح الله عليك «٤» ،

- فخرج على يهرويل والمسلمون خلفه حتى ركز رايته في رضم «٥» من حجارة، فاطلع عليه يهودي من رأس الحصن وقال: من أنت؟ فقال: أنا علي بن أبي طالب، فقال اليهودي: علوتم وما أنزل علي موسى! فلم يزل علي يقاتل حتى سقط ترسه من يده، ثم تناول بابا صغيرا كان عند الحصن فاترس به، فلم يزل في يده وهو يقاتل حتى فتح الله عليه، ثم ألقاه من يده،

- فلما أيقن اليهود بالهلكة «١» سألوا رسول الله صلى الله عليه وسلم أن يحقن «٢» دماءهم «٣» وأن يسيرهم، ففعل رسول الله صلى الله عليه وسلم ذلك «٤»، فنزلوا على ذلك وقالوا: يا محمد! إنا نحن أرباب الأموال ونحن أعلم بها منكم «٥» فعاملناهم، فعاملهم «٦» رسول الله صلى الله عليه وسلم الخير على النصف «٧».

- فلما فعل ذلك أهل خير سمع بذلك أهل فدى، بعث إليهم رسول الله صلى الله عليه وسلم محيصة «٨» بن مسعود، فنزلوا على ما نزلت عليه اليهود بخير على أن يسيرهم «٩» ويحقن دماءهم، فعاملهم «١٠» رسول الله صلى الله عليه وسلم على مثل معاملة «١١» أهل خير «١٢» ،

- فكانت فدک لرسول الله صلى الله عليه وسلم خالصة، وذلك أنه لم يوجف «١٣» عليها بخيل ولا ركاب،

- وقسم رسول الله صلى الله عليه وسلم خير على ألف وثمانمائة سهم، وكان الرجال بها ألف «١٤» وأربعمائة والفرس مائتي فرس، فقسم للفارس ثلاثة أسهم: سهمين لفرسه وسهما له، وللرجل «١» سهمًا، فكان للأفراس أربعمائة ولركابها، «٢» ولرجالهم «٢» ألف وأربعمائة سهم،

معرفی عدالت اسلامی به جهان

- ترویج احترام بین ادیان: برجسته کنید که چگونه عدالت اسلامی از رفتار منصفانه و احترام به همه ادیان حمایت می‌کند و همزیستی مسالمت‌آمیز را در جوامع متنوع پرورش می‌دهد.

معرفی عدالت اسلامی به جهان

- گفتگوی بین ادیان و شمول: ترویج عدالت اسلامی
- به عنوان عدالتی که شامل همه ادیان می شود، از آزادی مذهبی و حمایت از اقلیت ها حمایت می کند و احترام بین ادیان و همزیستی مسالمت آمیز را پرورش می دهد.